

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
MIDDLE BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

Samsun İli Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi

Aralık 2016

İçindekiler

GİRİŞ	3
1. MEVCUT DURUM	5
1.1. DOĞRUDAN ULUSLARARASI YATIRIMLAR	5
1.2. SAMSUN EKONOMİK VE SOSYAL DURUM PROFİLİ	11
1.3. SWOT ANALİZİ	14
1.4. KÜMELENME ANALİZİ	17
1.5. DIŞ TİCARET BİLGİLERİ VE DEĞERLENDİRMELER	20
1.6. SAMSUN İLİ YATIRIM ALANLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME	23
2. YATIRIMLARA YÖNELİK TESPİT EDİLEN SORUN ALANLARI	28
2.1. Açıklamalar	28
2.2. Tablolar	30
3. SORUNLARIN ÇÖZÜMÜNE YÖNELİK HEDEFLER	38
3.1. Açıklamalar	38
3.2. Tablolar	39
4. EYLEM PLANLARI	40
4.1. Açıklamalar	40
4.2. Tablolar	40
4.2.1. 2017 Yılı Eylem Planı Gerçekleşmeleri	40
4.2.2. 2018 Yılı Eylem Planı	50

GİRİŞ

TR83 Bölgesinin en büyük kentsel nüfusunu barındıran Samsun, metropol kent özelliği taşımakta, bölgesel ve bölge üstü ölçekte hizmet sunmaktadır. Bölgesel bir merkez olan kent, limanı, havaalanı, demiryolu ve karayolu bağlantıları ile bölgenin dünyaya açılan kapısı konumundadır. Samsun, imalat sanayinde önemli gelişmeler kaydetmiş, ticari faaliyeti en yoğun il haline gelmiştir.

Dinamik, yatırım ve nitelikli işgücünü kendine çeken, rekabetçi bir şehir olma yolunda ilerleyen Samsun, küresel değer zincirleriyle entegrasyonu ve bu zincirlerde daha üst aşamalara çıkmayı hedeflemektedir.

- Ayrıcalıklı coğrafi ve stratejik konumu,
- Gelişmiş ulaşım altyapısı,
- Büyük ve dinamik pazarı,
- Rekabetçi ve karlı bir bölgede yer alması,
- Genç ve nitelikli insan kaynağı,
- Uygun maliyetler ve cazip teşvik olanakları,
- Yeniliklere açık bir yatırım ortamı,
- Yaşanabilir modern şehir standardı,

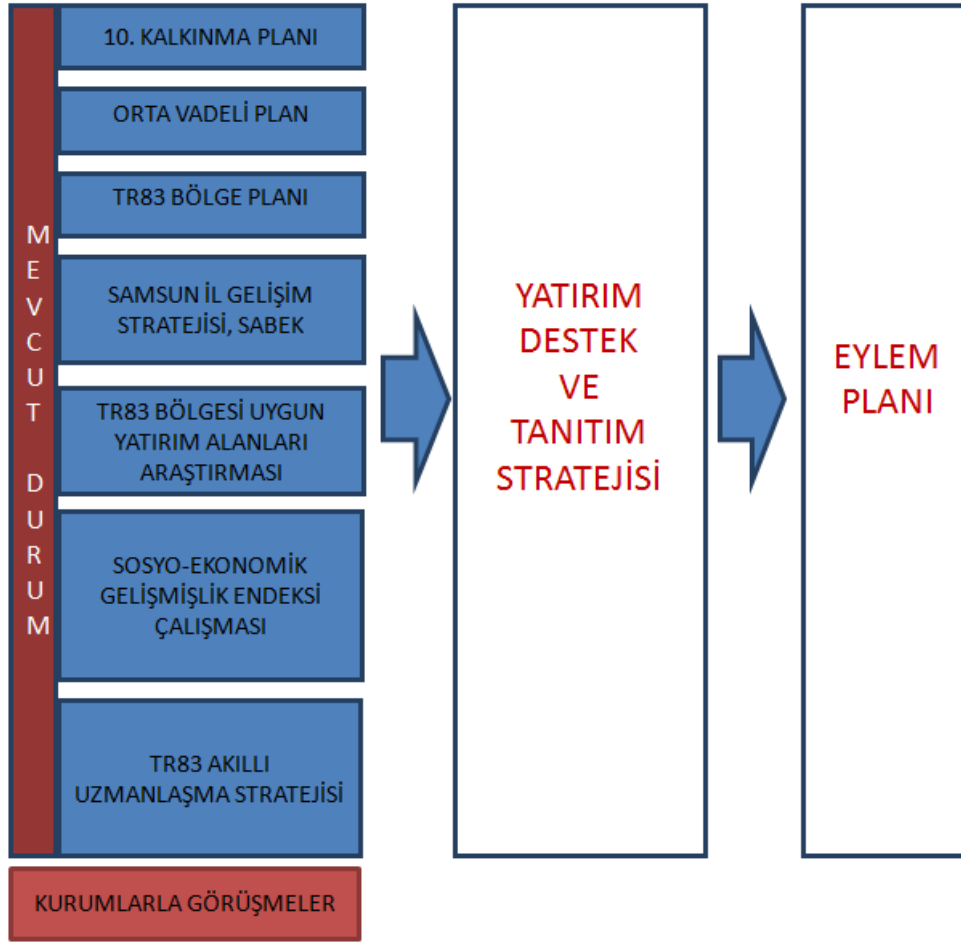
Söz konusu yarışta Samsun'u rakiplerinden bir adım öne çıkaran özellikleridir. İlin sahip olduğu bu özellikler ile birlikte, liberal iş ortamının ve hem ulusal hem de yerel düzeyde yatırım imkânlarının yatırımcılara etkin bir şekilde tanıtılması, rekabetçi olma hedefi açısından büyük önem arz etmektedir.

Ülkemizde de yatırımların desteklenmesi ve yatırım ortamının tanıtılması amacıyla önce Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı kurulmuş daha sonra Kalkınma Ajansları bünyesinde her ilde faaliyet gösteren “Yatırım Destek Ofisleri” kurulmuştur. Yatırım Destek Ofislerinin temel görevi yatırımcılarla ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içerisinde ve koordinasyon halinde faaliyet gösterdikleri illerin yatırım ortamını tanıtmak, yatırım kararlarının alınmasından itibaren yürütülmesi gereken tüm iş ve işlemlerde yatırımcılara destek olmaktır.

Bir ilin yatırım ortamını tanıtabilmek için öncelikle ilin yatırım destek ve tanıtım stratejisinin belirlenmesi ve sorun alanlarını iyileştirmeye yönelik tedbirlerin ortaya konması gerekmektedir. Bu amaçla Samsun Yatırım Destek Ofisi tarafından hazırlanmış olan bu çalışma; Samsun İlinin mevcut durum analizi ile yatırım ortamına yönelik sorunları içermekte ve bu sorunlardan yola çıkarak İlde yatırım ortamının iyileştirilmesine ve İlin yatırım

ortamının daha iyi tanıtılarak yatırımların desteklenmesine yönelik gerçekleştirilecek eylemleri ortaya koymaktadır.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından desteklenerek Kalkınma Bankası'nın uzman ekibinin titiz çalışmaları ve paydaşların yüksek katılımıyla hazırlanan "TR83 Bölgesi Uygun Yatırım Alanları Araştırması", bu çalışmada ortaya konan mevcut durumun temelini oluşturmaktadır. Söz konusu araştırma, TR83 Bölgesi illerinin çeşitli bilimsel yöntemlerle değerlendirildiği bir yaklaşımla hazırlanmış olup yatırım yapılabilir alanları net bir tablo halinde ortaya koymaktadır.

Yatırımlara yönelik tespit edilen sorun alanları bölümü, İldeki ilgili kurumlarla yapılan görüşmeler sonucunda tespit edilen sorunlardan oluşmaktadır. Benzer nitelikteki sorunlar, işbirliği sorunları, kurumsal kapasiteye ilişkin sorunlar, insan kaynakları ve mesleki eğitim ile ilgili sorunlar, devlet destekleri ile ilgili sorunlar, yatırım yeri sorunları, altyapısal sorunlar, bürokratik engeller, yapı, yönetim ve mevzuat problemleri ve nihayet yatırım tanıtım ve destek süreçlerine ilişkin sorunlar olmak üzere gruplandırılmıştır.

Çalışmanın üçüncü bölümünde, belirlenen sorun alanlarına yönelik müdahale alanları tespit edilmiş ve ulaşılması planlanan hedefler belirlenmiştir. Söz konusu hedefler yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik hedefler ve yatırım ortamının tanıtımına ve yatırımların desteklenmesine yönelik hedefler olmak üzere iki ayrı bölümde ortaya konulmuştur.

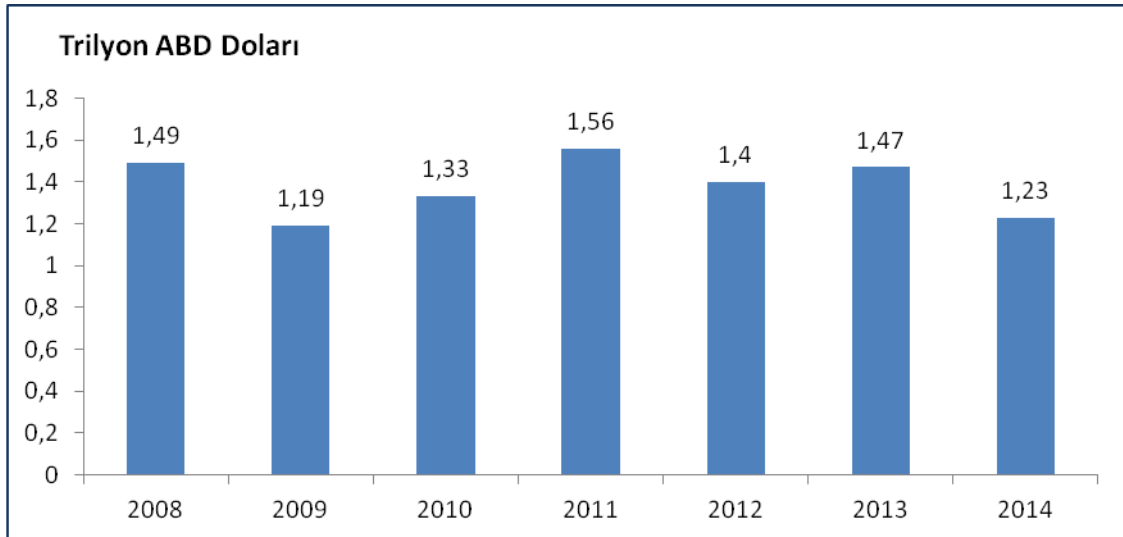
Son bölümde ise belirlenen hedeflere ulaşabilmek için gerçekleştirilmesi gereken eylemlerin yer aldığı eylem planına yer verilmiştir.

1. MEVCUT DURUM

1.1. DOĞRUDAN ULUSLARARASI YATIRIMLAR

1.1.1. Dünya’da Doğrudan Uluslararası Yatırımlar Ve Türkiye

UNCTAD raporuna göre; dünya genelinde 2010, 2011 ve 2013 yıllarında artış gösteren uluslararası doğrudan yatırım (UDY), 2014 yılında, bir önceki yıla göre % 16,3 oranında düşerek 1,23 trilyon ABD Doları olmuştur. Küresel ekonominin kırılganlığı, yatırımcılar için politika belirsizliği ve yüksek jeopolitik riskler genel olarak 2014 yılındaki Dünya’da UDY düşüşüne sebebiyet vermiştir.

Kaynak: UNCTAD

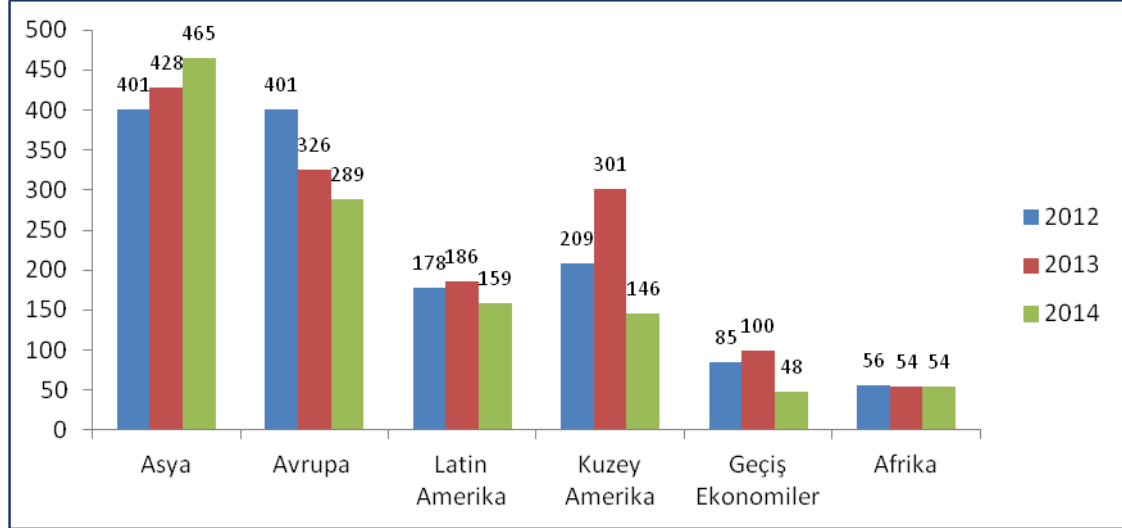
Şekil 1. Uluslararası Doğrudan Yatırımlar

UDY çeken ülkelerin yapısına bakıldığında gelişen ülkelerin aldıkları payın artmakta olduğu gözükmemektedir. 2014 yılında gelişmekte olan ülkeler aldıkları 681 milyar ABD doları UDY ile dünya genelindeki UDY’nin %55’ini almışlardır. Gelişmekte olan ülkelerin aldıkları bu UDY oranı 2013 yılına göre % 2 artmıştır.

Uluslararası doğrudan yatırımların gelişmekte olan ülkelere kaymasındaki önemli etkenlerin başında iç pazar büyüklüğü, diğer pazarlara ulaşım ve firmaların satış miktarlarında beklenen artışın geldiği görülmektedir.

UNCTAD raporlarına göre 2014 yılındaki düşüşten sonraki 3 yılda dünya genelindeki uluslararası doğrudan yatırımların artacağı ve 2017 yılında 1,7 trilyon ABD Doları olacağı öngörülmektedir.

Bölgesel olarak uluslararası doğrudan yatırımları incelediğimizde en fazla UDY girişi Asya Bölgesi'nde olmuştur. Asya Bölgesi 465 milyar ABD Doları ile % 38'lik pay, Avrupa Bölgesi 289 milyar ABD Doları ile %24'lük pay, Latin Amerika 159 milyar ABD Doları ile %13'lük pay ve Kuzey Amerika 146 milyar ABD Doları ile %12'lik pay almıştır.

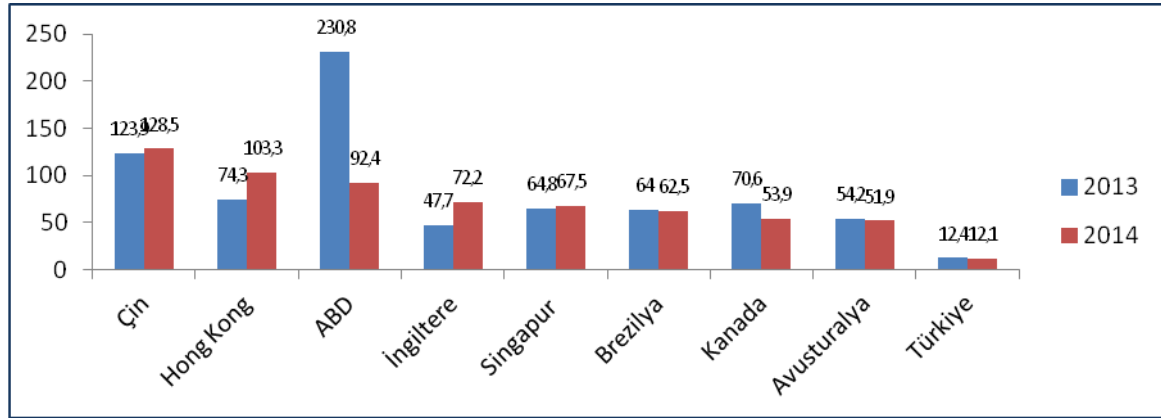
Kaynak: UNCTAD

Şekil 2. Uluslararası Doğrudan Yatırım Çeken Bölgeler (Milyar ABD Doları)

Türkiye, 2013 yılında 12,4 milyar ABD Doları UDY ile dünya sıralamasında 26'ncı ve 2014 yılında 12,1 milyar ABD Doları (TCMB verilerine göre 12,5 milyar ABD Doları) ile dünyada en fazla uluslararası doğrudan yatırım çeken ülkeler arasında 22'inci sırada olmuştur. Türkiye 2013 yılında olduğu gibi 2014 yılında da bölgesinde en fazla UDY çeken ülke olmuştur. TCMB verilerine göre 2014 yılında Türkiye'ye yapılan uluslararası doğrudan yatırımın, 8.699 milyon ABD doları sermaye girişi şeklinde olmuştur. Bu sermaye girişlerinin %54'ü sanayi ve %46'sı hizmetler sektörüne gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'nin çektiği kümülatif uluslararası doğrudan yatırımın %72'sini oluşturan 10 ülkenin (Hollanda, Avusturya, ABD, Almanya, İngiltere, Lüksemburg, Belçika, Yunanistan, Fransa ve İspanya) ekonomilerindeki gelişmeler, Türkiye'ye gelen yatırımları doğrudan etkilemektedir.

2014 yılında Çin'in çektiği UDY 2013 yılına göre % 4 oranında artarak 128,5 milyar ABD Dolarına ulaşmış ve Çin dünyada en fazla uluslararası doğrudan yatırım çeken ülke olmuştur. Hong Kong 103,3 milyar ABD Doları ile ikinci olurken, ABD 92,4 milyar ABD Doları ile üçüncü sırada yer almıştır.

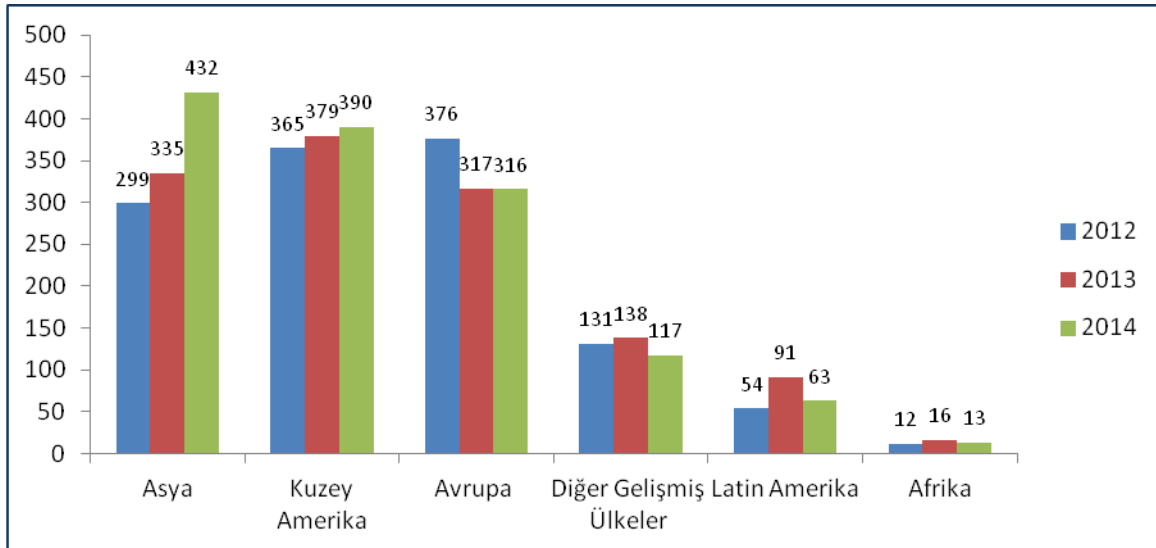
Kaynak: UNCTAD

Şekil 3. En Fazla UDY Çeken Ülkeler ve Türkiye (Milyar ABD Doları)

Şekil 3'teki ABD, İngiltere, Kanada ve Avustralya gelişmiş ülkelerdir. 2014 yılında Türkiye'nin dünya genelindeki uluslararası doğrudan yatırımlardan aldığı pay 2013 yılındaki % 0,84 değerinden % 0,99'a yükselmiş olup, gelişen ülkeler arasındaki payı ise % 1,66 oranına ulaşmıştır (2013 yılında % 1,60 seviyesindedir).

1.1.2. Dünyada Yurt Dışına Yapılan Doğrudan Yatırımlar ve Türkiye

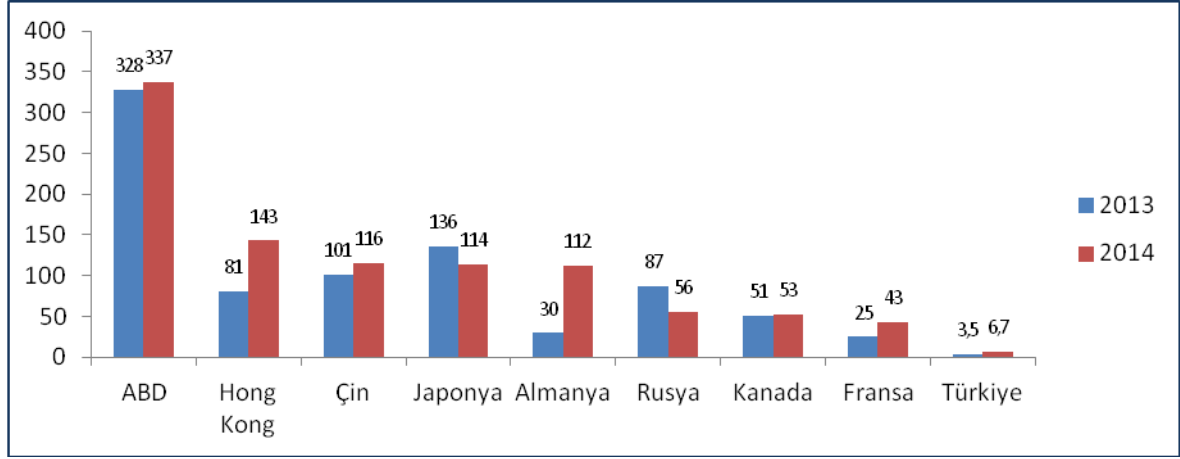
Dünya genelinde yurt dışına yapılan doğrudan yatırımlar 2012 yılında 1 trilyon 284 milyar ABD Doları iken, 2013 yılında %1,7 oranında artarak 1 trilyon 306 milyar ABD Doları ve 2014 yılında %3,68 oranında artarak 1 trilyon 354 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Kaynak: UNCTAD

Şekil 4. Uluslararası Doğrudan Yatırım Yapan Bölgeler (Milyar ABD Doları)

En çok uluslararası doğrudan yatırım yapan ülkelere bakıldığında sermaye zengini gelişmiş ülkelerin başı çektiği görülmektedir. Bununla beraber Çin ve Rusya da önemli miktarlarda UDY yapan ülkelerdir. Şekil 5 teki ABD, Japonya, Almanya, Kanada ve Fransa gelişmiş ülkelerdir.

Kaynak: UNCTAD

Şekil 5. En Fazla UDY Yapan Ülkeler ve Türkiye (Milyar ABD Doları)

2014 yılında gelişmekte olan ülkeler aldıkları 681 milyar ABD Doları UDY ile dünya genelindeki UDY içinde %55'i oluşturmuşken, bu gelişmenin henüz UDY stokuna yansımadağı ve bu alanda gelişmiş ülkelerin hala ön planda oldukları gözükmektedir. Dünya genelinde dışa doğru UDY stok rakamı 2014 yılında 25. 874,7 milyar ABD Doları iken bu stokun % 79'u gelişmiş ülkelerde bulunmaktadır. Dünya genelindeki dışa doğru UDY stokunun %70,6'sı olan 18.279,6 milyar ABD Doları UDY stoku ilk 12 ülkede toplanmıştır.

Ülke	İçe Doğru UDY Stoku	Dışa Doğru UDY Stoku
ABD	5.409,9	6.318,6
İngiltere	1.662,9	1.584,1
Almanya	743,5	1.583,2
Hong Kong	1.549,8	1.459,9
Fransa	729,1	1.279,0
Japonya	170,6	1.193,1
İsviçre	681,8	1.130,6
Hollanda	664,4	985,2
Çin	1.085,3	729,5
Kanada	631,3	714,5
İspanya	721,9	673,9
İrlanda	369,1	628,0
Türkiye	168,6	40,8

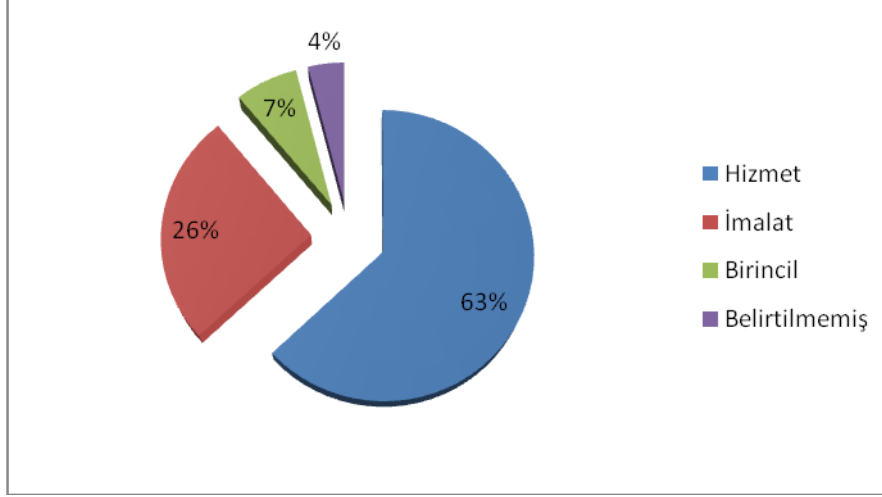
Kaynak: UNCTAD

Tablo1: En Fazla UDY Stoku Olan Ülkeler ve Türkiye (Milyar ABD Doları)

1.1.3. Dünya’da Doğrudan Uluslararası Yatırımların Sektörel Eğilimleri

Uluslararası doğrudan yatırımlarda sektörel eğilimler son yirmi yıl için incelendiğinde, imalat sanayinden hizmetler sektörüne doğru yaşanan kaymanın olduğu gözükmektedir. UNCTAD verilerine göre, 1990 yılı için küresel UDY stoku içerisinde hizmet sektörlerinin payı %49 iken, imalat sektörünün payı %42, birincil sektörlerin payı %9 olarak gerçekleşmiştir. 2012 UDY stok verileri incelendiğinde hizmet sektörünün oranının %63 ve imalat sektörünün oranının % 26 olduğu gözükmektedir.

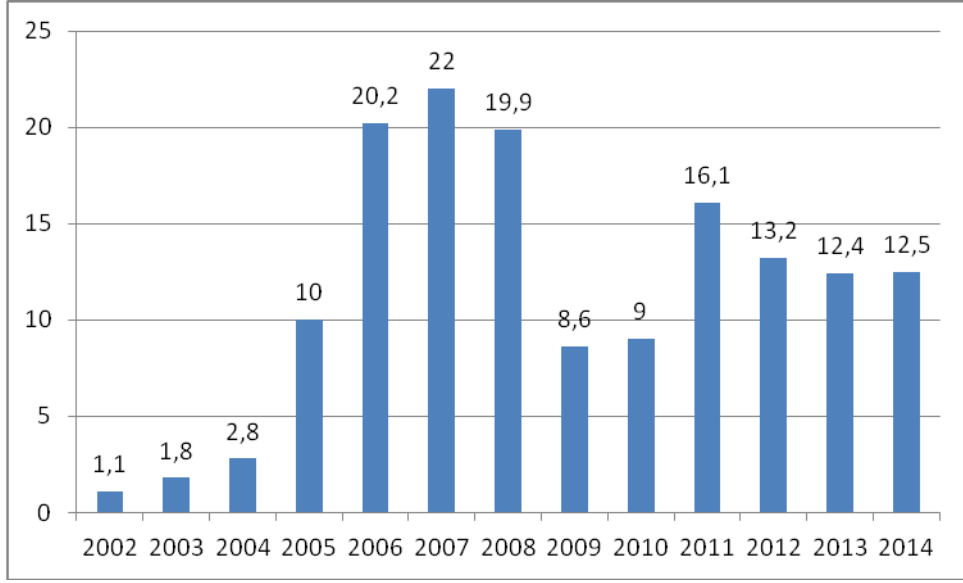

Kaynak: UNCTAD

Şekil 6. 2012 Yılı Küresel UDY Stoku Sektör Dağılımı

1.1.4. Türkiye’ye Doğrudan Uluslararası Yatırımların Girişleri

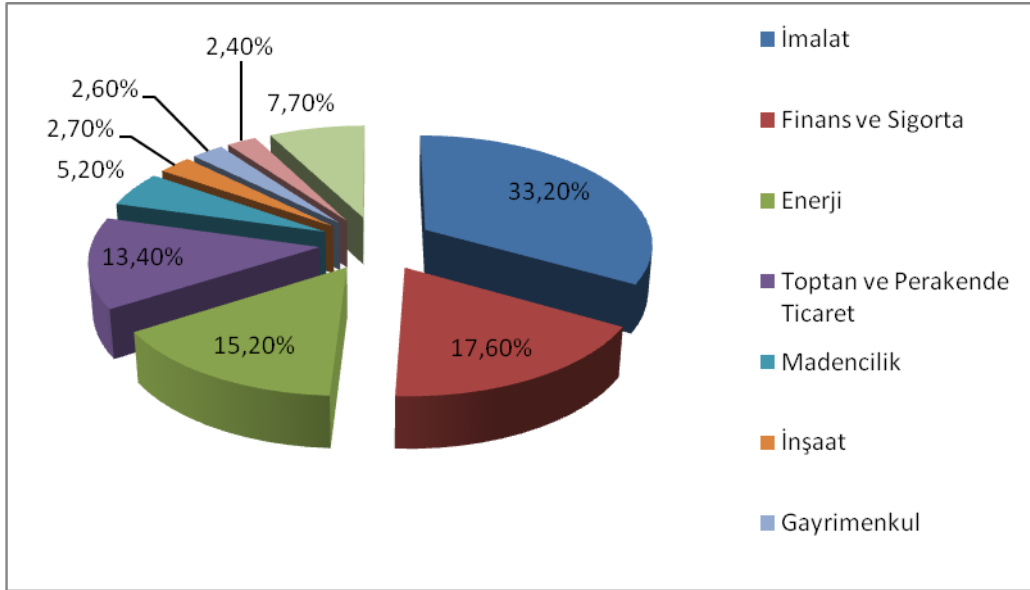
Türkiye son 10 yılda doğrudan uluslararası yatırımların girişleri konusunda büyük bir başarı göstermiştir. 1993-2003 UDY ortalaması 1,2 ve 2003 UDY tutarı 1,8 milyar ABD Doları iken 2014 yılında UDY tutarı 12,5 milyar ABD Doları olmuştur. Türkiye’ye gelen toplam uluslararası doğrudan yatırım tutarı 1975 - 2004 döneminde otuz yıllık toplamı sadece 19,6 milyar ABD Doları seviyesinde iken, 2005 - 2014 yılları arasında yaklaşık 7 kat artarak 144,3 milyar ABD Dolarına ulaşmıştır. 2014 yılı sermaye girişlerinin (8.699 milyon) %54’ü sanayi ve %46’sı hizmetler sektöründe gerçekleşmiştir. Türkiye dünyada 2014 yılında en fazla uluslararası doğrudan yatırım çeken ülkeler arasında 2013 yılına göre 4 basamak yükselerek 22. sırada yer almıştır.

Kaynak: TCMB

Şekil 7. Türkiye’de Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Milyar ABD Doları (2002-2014)

2014 yılında Türkiye’de toplam 12,5 milyar ABD Doları tutarında gerçekleşen uluslararası doğrudan yatırımın, 8,5 milyar ABD Dolarlık kısmı sermaye bileşeninden, 4,3 milyar ABD Dolarlık kısmı ise yabancıların gayrimenkul alımlarından oluşmaktadır.

Kaynak: TCMB

Şekil 8. Sektörlere Göre Türkiye’de Uluslararası Doğrudan Yatırımların Oranı, 2014

1.2. SAMSUN EKONOMİK VE SOSYAL DURUM PROFİLİ

Binlerce yıldır pek çok medeniyete ev sahipliği yapan Samsun, taşıdığı tarihi ve kültürel değerler, doğa, kültür, yayla gibi çeşitli alanlarda turizm alternatifleri, coğrafi konum itibariyle bir geçiş noktasında olması ve tarıma elverişli alanlarının büyüklüğü, iklim koşullarının çok çeşitli tarımsal ürün üretimine olanak sağlaması, yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin bulunması, geniş ulaşım imkanları, uluslararası düzeyde üretim ve satış yapan firmaların bulunması, sanayi altyapısının güçlü olması, belli sanayi dallarında uzmanlaşmanın bulunması, zengin su, orman ve bitki varlığına sahip olması gibi güçlü yönleri ve fırsatları ile ekonomik ve sosyal anlamda gelişmeye açık bir potansiyele sahiptir.

İl, bulunduğu bölgenin birçok özelliğini ihtiva etmesine rağmen, diğer şehirlerden ayrı özelliklere, diğer bir deyişle özgün bir kimliğe sahiptir.

Aşağıda TR83 Bölgesi illerinin seçilmiş istatistiki göstergelerine yer verilmektedir.

SEÇİLMİŞ İSTATİSTİKİ GÖSTERGELER

	Türkiye	TR83 Bölgesi	Amasya	Çorum	Samsun	Tokat
COĞRAFI VE DEMOGRAFİK GÖSTERGELER						
Yüzölçümü (km ²)	783,562	37,937	5,704	12,796	9,364	10,073
Nüfus (2015 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine Göre)	78.741.053	2.721.221	322.167	525.180	1.279.884	593.990
Yıllık Ortalama Nüfus Artış Hızı (2014–2015) (Binde)	13,4	1,6	0,8	-3,9	7,8	-6,6
Nüfus Yoğunluğu (2015) (kişi/ km ²)	102	72	57	41	141	60
Şehirleşme Oranı (2015) (Yüzde)	92,1	83,32	70,30	72,60	100,00	63,95
Net Göç Hızı (2014–2015) (Binde)	-	-6,09	-3,52	-12,02	-2,27	-10,42
EĞİTİM GÖSTERGELERİ						
Okur-Yazar Nüfus Oranı (2015) (Yüzde)	96,22	96,31	96,16	94,34	96,99	96,67
İlkokulda Okullaşma Oranı (2014-2015) (Yüzde)	94,87	93,13	94,59	91,99	95,02	89,32
Erkek (Yüzde)	94,54	92,81	94,49	91,66	94,68	88,96
Kız (Yüzde)	95,22	93,47	94,69	92,34	95,38	89,71
Ortaokulda Okullaşma Oranı (2014-2015) (Yüzde)	94,39	94,79	97,23	93,79	96,61	90,59
Erkek (Yüzde)	94,36	94,64	97,06	93,17	96,60	90,52
Kız (Yüzde)	94,43	94,94	97,41	94,43	96,62	90,66
Ortaöğretimde Okullaşma Oranı (2014-2015) (Yüzde)	79,79	85,48	94,86	82,59	86,47	81,3
Erkek (Yüzde)	79,36	84,53	94,92	81,17	85,39	80,5
Kız (Yüzde)	80,24	86,47	94,80	84,06	87,58	82,12
İSTİHDAM GÖSTERGELERİ						
İşgücüne Katılma Oranı (2015) (Yüzde)	51,3	51,1	50,7*	52,0*	50,5*	49,9*
İstihdam Oranı (2015) (Yüzde)	46,0	47,8	47,4*	48,9*	47,2*	46,7*
İşsizlik Oranı (2015) (Yüzde)	10,3	6,5	6,6*	5,9*	6,6*	6,6*
SAĞLIK GÖSTERGELERİ						
Hastane Sayısı (2014) (Adet)	1.528	66	7	16	28	15
Yüz Bin Kişiye Düşen Yatak Sayısı (2014) (Adet)	266	315	246	292	342	316
Toplam Hekim Sayısı (2014) (Kişi)	135.616	4.468	381	639	2.576	872

*İl bazında bu veriler son olarak 2013 yılında açıklanmıştır.

	Türkiye	TR83 Bölgesi	Amasya	Çorum	Samsun	Tokat
SANAYİ SEKTÖRÜ GÖSTERGELERİ						
Patent Başvuruları (2015)	5.512	63	1	24	25	13
Faydalı Model Başvuruları (2015)	3.451	32	4	3	23	2
Marka Başvuruları (2015)	95.962	1.026	81	184	606	155
Tasarım Başvuruları (2015)	8.291	66	14	11	37	4
Toplam (2015)	113.216	1.187	100	222	691	174
TARIM SEKTÖRÜ GÖSTERGELERİ						

Tarım Alanlarının Toplam Alan İçindeki Payı (2013) (Yüzde)	30	43	45	45	45	37
Kişi Başına Düşen Bitkisel Üretim Değeri (TL-2015)	1.520	2.872	3.829	2.280	2.799	3.032
Kişi Başına Düşen Hayvansal Ürünler Üretim Değeri (TL-2015)	707	426	620	606	274	488
Kişi Başına Düşen Canlı Hayvan Değeri (TL-2015)	928	1.327	2.108	1.811	904	1.387
BANKACILIK GÖSTERGELERİ						
Banka Sayıları (2015)	47	19	13	13	19	13
Banka Şube Sayısı (2015) (Adet)	11.113	316	43	65	142	66
Şube Başına Düşen Ortalama Nüfus (2015) (Kişi)	7.085	8.611	7.492	8.080	9.013	9.000
Şube Başına Düşen Ortalama Mevduat (2015) (Bin TL)	105.503	45.278	35.767	45.230	55.401	29.742
Şube Başına Düşen Ortalama Kredi (2015) (Bin TL)	124.622	72.699	68.186	75.953	79.457	57.893
Kişi Başına Düşen Banka Mevduatı (2015) (TL)	14.890	5.258	4.774	5.598	6.147	3.305
Kişi Başına Düşen Banka Kredisi (2015) (TL)	17.588	8.442	9.101	9.401	8.816	6.433
Kredi/Mevduat Oranı (2015) (Yüzde)	118	161	191	168	143	195

	Türkiye	TR83 Bölgesi	Amasya	Çorum	Samsun	Tokat
TURİZM SEKTÖRÜ GÖSTERGELERİ						
Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisi Sayısı (2015) (Adet)	4.434	72	17	9	32	14
Tesis Sayısının Türkiye İçindeki Payı (2015) (Yüzde)	-	1,62	0,38	0,20	0,72	0,32
Turizm İşletme Belgeli Tesislerin Yatak Kapasitesi (2015) (Adet)	1.164.283	7.953	1.009	994	4.625	1.325
Yatak Sayısının Türkiye İçindeki Payı (2015) (Yüzde)	-	0,68	0,09	0,09	0,40	0,11
Belediye Belgeli Tesis Sayısı (2015)	9.196	183	38	40	77	28
Belediye Belgeli Tesislerin Yatak Kapasitesi (2015)	497.728	8.541	1.501	2.267	3.238	1.535
DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ						
Dış Ticaret Hacmi (2015) (Milyon USD)	351.073	1.864	117	630	1.068	49
Dış Ticaret Dengesi (2015) (Milyon USD)	-63.395	-168	61	47	-272	-3
İhracat (2015) (Milyon USD)	143.839	848	89	338	398	23
Kişi Başına Düşen İhracat (2015) (USD)	1.827	312	276	645	311	38
İthalat (2015) (Milyon USD)	207.234	1.016	28	292	670	26
Kişi Başına Düşen İthalat (2015) (USD)	2.632	373	87	555	524	43
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (2015) (Yüzde)	69,41	83,53	316,89	116,07	59,43	88,52
İhracatçı Firma Sayısı (2015)	59.094	402	39	112	221	30
İthalatçı Firma Sayısı (2015)	62.882	469	48	111	267	43
DIĞER GÖSTERGELER						
Yatırım Teşvik Belgesi(2001-2016 Eylül) (Adet)	52.788	1.380	229	299	530	322
Teşvikli Belge Sayısının Türkiye İçindeki Payı(Yüzde)	-	2,61	0,43	0,57	1,00	0,61
Yatırım Teşviklerinde Sabit Yatırım Tutarı(Bin TL)	651.547	11.420	1.523	1.802	6.040	2.055
Sabit Yatırım Tutarının Türkiye İçindeki Payı (Yüzde)	-	1,75	0,23	0,28	0,93	0,32
Yatırım Teşviklerinde Öngörülen İstihdam	2.039.106	45.601	6.026	9.914	16.555	13.106
Teşvikli İstihdamının Türkiye İçindeki Payı (Yüzde)	-	2,24	0,30	0,49	0,81	0,64
Kamu Yatırım Harcamaları (2015) (Bin TL)	62.240.302	798.113	128.636	206.517	301.463	161.497
Kamu Yatırım Harcamasının Türkiye İçindeki Payı (2015)	-	1,28	0,21	0,33	0,48	0,26

(Yüzde)						
Kişi Başına Düşen Kamu Yatırım Harcaması (2015) (TL)	790	293	399	393	236	272

Kaynak: TÜİK, 2016; Kalkınma Bankası, TR83 Bölgesi Uygun Yatırım Alanları Araştırması (Samsun İli), 2014
Tablo 2: Seçilmiş İstatistik Göstergeler

1.3. SWOT ANALİZİ

Bu bölümde, Kalkınma Bankası'nın "TR83 Bölgesi Uygun Yatırım Alanları Araştırması" çalışmasında ortaya konan, Samsun'un güçlü ve zayıf yönlerini, iller için fırsat ve tehdit yaratan koşulları irdeleyen genel bir analiz (GZFT veya SWOT Analizi) yer almaktadır.

Bölge veya ilin içinde yer alabileceği veya rekabet edebileceği faaliyetlerdeki veya piyasalardaki kritik başarı faktörlerinin belirlenmesi, güçlü ve zayıf yanların tespit edilmesi için kaynak profilinin kritik başarı faktörleriyle karşılaştırılması ve güçlü ve zayıf yanların, kaynakların ya da becerilerin yeterli bir rekabet avantajı yaratıp yaratmayacağına görülebilmesi açısından GZFT analizi, uygun yatırım alanları araştırmasında önemli bir adım oluşturmaktadır.

Çalışma kapsamında, Samsun'da ilgili kamu ve özel kurumlarla, kişilerle yapılan görüşmeler ve illere ilişkin araştırma, analiz ve değerlendirmeler sonucunda illerin ilgili sektörlerdeki güçlü ve zayıf yönleri ortaya konulmuş, iller için fırsat ve tehdit yaratan koşullar irdelenmiştir.

Samsun ili özelinde ön plana çıkan ve içsel unsurları içeren güçlü ve zayıf yönler ile dışsal unsurları kapsayan ve Samsun ilinin ekonomik ve sosyal yönden gelişmesi için fırsat yaratan unsurlar ve gelişmenin önündeki engeller ve zarar verici faktörlerden oluşan tehdit unsurları aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir:

KUVVETLİ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
<ul style="list-style-type: none"> • Coğrafi konumu itibarıyla, Doğu ve Batı 	<ul style="list-style-type: none"> • Turizm açısından her türlü potansiyele sahip

<p>Karadeniz arasında bulunması ve Karadeniz Bölgesi'nin geneli açısından bir kavşak noktası niteliğinde olması,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konumu itibarıyla Karadeniz Bölgesi içinde önemli bir ticaret merkezi olması, • Komşu illerle ticari ilişki içerisinde bulunması, • İlde karayolu, demiryolu, havayolu ve denizyolu ulaşımının bulunması, • İlin karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu erişimi ile kombine taşımacılık, depolama ve ulaşım hizmetlerinin sağlanabileceği entegre ve modern tesislerin kurulabilmesine uygun olması, • Türkiye ulaşım ve ticaretine yön veren önemli limanlardan birinin ilde olması, • Lojistik Köy Projesinin varlığı, • Karadeniz'de kıyısı olan ülkelere hitap edebilecek limanın olması, • Hidrolik enerji ve jeotermal enerji kaynaklarına sahip olması, • Rüzgâr enerjisi santrali kurulabilecek rüzgâr potansiyelinin olması, • Çalışma çağındaki nüfusun, toplam nüfusun önemli bir bölümünü oluşturması, • Okur yazarlık ve eğitim düzeyi göstergelerinin yüksek olması, • 1 devlet üniversitesine sahip olması ve üniversitenin tüm Karadeniz Bölgesine hitap etmesi, • İlde sanayi kültürünün oluşmuş olması, • OSB ve KSS gibi sanayi altyapısının varlığı, • İnovasyon, Ar-Ge gibi konularda farkındalığın olması ve bu konularda verimli çalışmaların yapılması, • Teknoloji Geliştirme Merkezi ve Teknoloji Geliştirme Bölgesinin bulunması, • Üniversite-sanayi işbirliğinin güçlü olması, • Tarihi ve kültür turizmi yanında doğa, termal, kış, su sporları, yayla, av turizmi gibi çok yönlü turizm potansiyelinin olması, • Ticarete konu olan tarımsal ve sınai ürünlerde ürün çeşitliliğine sahip olması, • Ticari hayatın zenginliği ve ticaretin iyi organize olmuş olması, • Dış ticarete deneyimli olması ve il ihracatına konu olan ürünlerin çeşitliliğinin fazla olması, • Coğrafi yapı ve iklim özelliklerinin, çok çeşitli tarımsal faaliyete ve ikinci ürüne olanak tanınması, • Tarıma elverişli arazi varlığı, • Su kaynaklarının zengin olması, • Tarımsal ürünlerin işlendiği gıda sanayinin varlığı, 	<p>olmakla birlikte, turizm potansiyelinin yeterince değerlendirilememesi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Özellikle uzun bir sahil şeridinde sahip olmasına rağmen deniz turizmine yönelik yeterli sayı, büyüklük ve nitelikte konaklama tesisinin bulunmaması, • Karadeniz iklim şartları doğrultusunda, deniz sezonunun kısalığı, • Farklı tarım potansiyellerinin (organik tarım/iyi tarım vb.) yeterince değerlendirilememesi, • Hayvansal üretimde düşük verimli ırkların varlığı ve hayvan yemi üretiminin yetersizliği • Hayvancılıkta ihtisaslaşamama, ölçek sorunu ve işleme aşaması eksikliği • Kentleşme sorunlarının giderilememiş olması, • Eğitim düzeyi iyi olmakla birlikte, mesleki eğitimin, bazı üretim sektörlerinin ihtiyacını karşılayamaması, • Ortak girişim kültürünün yeterince gelişmemiş olması, • Tarımsal sanayi dışında hammadde potansiyelinin, özellikle yeraltı kaynaklarının zengin olmaması, • Teknoloji ve organizasyon yetersizliğine bağlı olarak düşük verime ve düşük gelire sebep olan tarım uygulamalarının çokluğu, • Kapsamlı bir sanayi envanterinin tam olarak çıkarılamamış olması, • Özellikle merkezde OSB'nin yetersiz kalması ve sanayi için arsa üretiminde karşılaşılan güçlükler, • İlde ana sanayiden çok yan sanayilerin gelişmiş olması, • Kalifiye işgücü sorununun bulunması, • Marka ürünlerin bulunmaması, • Ürün standartlarına bağlı üretimin yeterince yerleşmiş olmaması.
--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Örtüaltı, organik ve iyi tarım gibi farklı tarım tekniklerinin uygulanabilir olması, • Hayvancılıkta üretim potansiyelinin yüksekliği, • Kültür balıkçılığı altyapısına sahip olması, su ürünleri avcılık potansiyeli, • İlde bankalaşma oranı ve eğiliminin yüksek olması, • Modern şehir yapılanmasının bulunması 	
<p>FIRSATLAR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coğrafi konum, iklim özellikleri, doğal kaynaklar, teknik ve sosyal alt yapının ekonomik gelişmelere açık ve uygun olması, • Deniz, doğa, dağ, kış, termal turizmi için uygun doğal yapının bulunması, • Tarihi ve kültürel değerlerin zenginliğinin, ildeki turizm yatırımları açısından fırsatlar yaratması, • Yapım aşamasındaki önemli yol projelerinin varlığı, • Önemli ve güvenli bir limana sahip olması, • Gelişme dinamikleri açısından potansiyel vaat eden bir il olması, • Eğitimin gelişmiş olması ve eğitim ile iş dünyası arasında güçlü bağların kurulması, • Karadenize kıyısı bulunan ülkelerle yakınlığının ve ticari ilişkisinin bulunması, Rüzgâr potansiyelinin bulunması, • İlde bulunan üniversitelerin, eğitim ve bilimsellik açısından gelişmeleri tetiklemesi, bunun da ekonomik, kültürel, sosyal yönlerden olumlu etkilerinin olması, • Arge ve inovasyon yatırımlarına önem veriliyor olması, • Organik tarım ve sera uygulamaları açısından uygun tarımsal koşullara sahip bulunması, • Tarımsal üretimin modernleşmeye başlaması, • Teknoparkın varlığı, • Marka bilincinin oluşması. • Tahsisleri dolan Gıda İhtisas OSB'nin tam kapasite faaliyet geçmesi • Havza Tarımsal Ürün İşleme ve Tarım Makineleri OSB'nin faaliyete geçecek olması 	<p>TEHDİTLER</p> <ul style="list-style-type: none"> • İklim değişiklikleri, • Çevre kirliliği, • Tarım alanlarının yapılaşma baskısı altında olması, • Tarımsal arazilerin çok parçalı oluşu, • Yurtdışından canlı hayvan ithalatının yerel hayvancılık faaliyeti üzerindeki olumsuz etkisi, • Aile şirketlerinin kurumsallaşmaması, • Markalaşma maliyetinin yüksek olması. • İlin niteliksiz göç alması, • Nitelikli işgücünün başka illere göç etmesi, • Türkiye'deki kamu yatırımlarından yeterince yararlanılamaması

Kaynak: Kalkınma Bankası, TR83 Bölgesi Uygun Yatırım Alanları Araştırması, 2014
Tablo 4: Samsun İli SWOT Analizi

1.4. KÜMELENME ANALİZİ

Kalkınma Bankası'nın "TR83 Bölgesi Uygun Yatırım Alanları Araştırması" çalışmasının "TR83 Bölgesi Sanayi Yoğunlaşması ve Kümelenmesi" başlıklı Sanayi Sektörü bölümünde NACE Rev. 2 sınıflamasına göre 3'lü sektör kırılımında TR83 Bölgesi illerinde kümelenme özelliği gösteren sektörler, olgun küme, potansiyel küme ve aday küme olarak belirlenmiştir. Buna göre Samsun İli için imalat sanayinde kümelenme gösteren sektörler aşağıda sıralanmaktadır.

Olgun Küme	
<i>İşyeri kriterine göre;</i>	<i>İstihdam kriterine göre;</i>
106-Öğütülmüş tahıl ürünleri, nişasta ve nişastalı ürünlerin imalatı 107-Fırın ve unlu mamuller imalatı 161-Ağaçların biçilmesi ve planyalanması 236-Beton, çimento ve alçıdan yapılmış eşyaların imalatı 237-Taş ve mermerin kesilmesi, şekil verilmesi ve bitirilmesi 244-Değerli ana metaller ve diğer demir dışı metallerin imalatı 310-Mobilya imalatı 325-Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı.	106-Öğütülmüş tahıl ürünleri, nişasta ve nişastalı ürünlerin imalatı 107-Fırın ve unlu mamuller imalatı 161-Ağaçların biçilmesi ve planyalanması 221-Kauçuk ürünlerin imalatı 235-Çimento, kireç ve alçı imalatı 325-Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı
Potansiyel Küme	
<i>İşyeri kriterine göre;</i>	<i>İstihdam kriterine göre;</i>
102-Balık, kabuklu deniz hayvanları ve yumuşakçaların işlenmesi ve saklanması 109-Hazır hayvan yemleri imalatı 204-Sabun ve deterjan, temizlik ve parlaticı	102-Balık, kabuklu deniz hayvanları ve yumuşakçaların işlenmesi ve saklanması 108-Diğer gıda maddelerinin imalatı 139-Diğer tekstil ürünlerinin imalatı

<p>maddeleri; parfüm; kozmetik ve tuvalet malzemeleri imalatı</p> <p>212-Eczacılığa ilişkin ilaçların imalatı</p> <p>235-Çimento, kireç ve alçı imalatı</p> <p>243-Çeliğin ilk işlenmesinde elde edilen diğer ürünlerin imalatı</p> <p>251-Metal yapı malzemeleri imalatı</p> <p>263-İletişim ekipmanlarının imalatı</p> <p>266-Işınlama, elektro medikal ve elektro terapi ile ilgili cihazların imalatı</p> <p>272-Akümülatör ve pil imalatı</p> <p>283-Tarım ve ormancılık makinelerinin imalatı</p> <p>291-Motorlu kara taşıtlarının imalatı</p> <p>302-Demir yolu lokomotifleri ve vagonlarının imalatı</p> <p>331-Fabrikasyon metal ürünlerin, makinelerin ve ekipmanların onarımı</p> <p>332-Sanayi makine ve ekipmanlarının kurulumu</p>	<p>206-Suni veya sentetik elyaf imalatı</p> <p>236-Beton, çimento ve alçıdan yapılmış eşyaların imalatı</p> <p>241-Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı</p> <p>242-Çelikten tüpler, borular, içi boş profiller ve benzeri bağlantı parçalarının imalatı</p> <p>243-Çeliğin ilk işlenmesinde elde edilen diğer ürünlerin imalatı</p> <p>244-Değerli ana metaller ve diğer demir dışı metallerin imalatı</p> <p>251-Metal yapı malzemeleri imalatı</p> <p>256-Metallerin işlenmesi ve kaplanması; makinede işleme</p> <p>259-Diğer fabrikasyon metal ürünlerin imalatı</p> <p>302-Demir yolu lokomotifleri ve vagonlarının imalatı</p> <p>310-Mobilya imalatı</p> <p>322-Müzik aletleri imalatı</p> <p>331-Fabrikasyon metal ürünlerin, makinelerin ve ekipmanların onarımı</p>
Aday Küme	
<i>İşyeri kriterine göre;</i>	<i>İstihdam kriterine göre;</i>
<p>105-Süt ürünleri imalatı</p> <p>108-Diğer gıda maddelerinin imalatı</p> <p>139-Diğer tekstil ürünlerinin imalatı</p> <p>141-Kürk hariç, giyim eşyası imalatı</p> <p>162-Ağaç, mantar, kamış ve örgü malzeme ürünü imalatı</p> <p>181-Basım ve basım ile ilgili hizmet faaliyetleri</p> <p>206-Suni veya sentetik elyaf imalatı</p> <p>222-Plastik ürünlerin imalatı</p> <p>232-Ateşe dayanıklı (refrakter) ürünlerin imalatı</p> <p>239-Aşındırıcı ürünlerin ve başka yerde sınıflandırılmamış metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı</p> <p>256-Metallerin işlenmesi ve kaplanması; makinede işleme</p> <p>259-Diğer fabrikasyon metal ürünlerin imalatı</p> <p>264-Tüketici elektroniği ürünlerinin imalatı</p> <p>274-Elektrikli aydınlatma ekipmanlarının imalatı</p> <p>282-Genel amaçlı diğer makinelerin imalatı</p> <p>292-Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı</p> <p>322-Müzik aletleri imalatı</p>	<p>105-Süt ürünleri imalatı</p> <p>109-Hazır hayvan yemleri imalatı</p> <p>141-Kürk hariç, giyim eşyası imalatı</p> <p>182-Kayıtlı medyanın çoğaltılması</p> <p>212-Eczacılığa ilişkin ilaçların imalatı</p> <p>222-Plastik ürünlerin imalatı</p> <p>231-Cam ve cam ürünleri imalatı</p> <p>232-Ateşe dayanıklı (refrakter) ürünlerin imalatı</p> <p>237-Taş ve mermerin kesilmesi, şekil verilmesi ve bitirilmesi</p> <p>239-Aşındırıcı ürünlerin ve başka yerde sınıflandırılmamış metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı</p> <p>245-Metal döküm sanayii</p> <p>266-Işınlama, elektro medikal ve elektro terapi ile ilgili cihazların imalatı</p> <p>272-Akümülatör ve pil imalatı</p> <p>274-Elektrikli aydınlatma ekipmanlarının imalatı</p> <p>282-Genel amaçlı diğer makinelerin imalatı</p> <p>283-Tarım ve ormancılık makinelerinin imalatı</p> <p>301-Gemi ve tekne yapımı</p> <p>332-Sanayi makine ve ekipmanlarının kurulumu.</p>

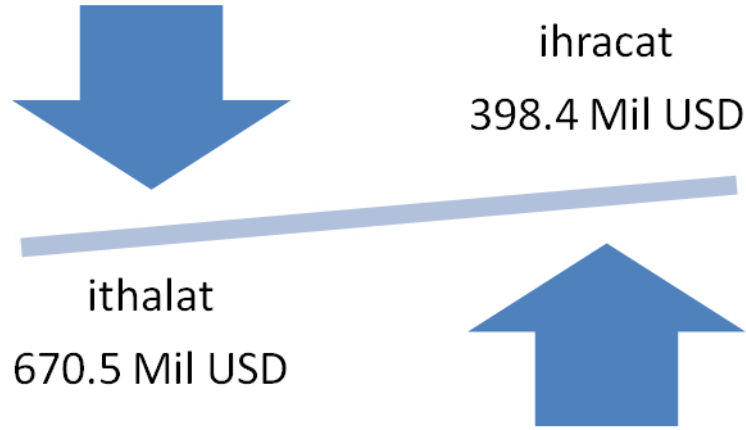
Kaynak: Kalkınma Bankası, TR83 Bölgesi Uygun Yatırım Alanları Araştırması, 2014

Tablo 5: Samsun İli İmalat Sanayinde Kümelenme Gösteren Sektörler

1.5. DIŞ TİCARET BİLGİLERİ VE DEĞERLENDİRMELER

Samsun, limanı, serbest bölgesi, verimli toprak yapısı ve zengin tarım potansiyeli, Karadeniz'e komşu ülkelerle olan tarihi ticari ilişkileri ve geçiş kapısı konumunda olması nedeniyle ihracat için çok büyük avantajlara sahiptir. Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler Türkiye için stratejik bir öneme sahip olmanın yanı sıra ticari ilişkiler bakımından da artan bir potansiyel taşımaktadır.

Kaynak: TÜİK
Şekil 10: Samsun İli Dış Ticaret Verileri, 2015

TR83 Bölgesi Türkiye'nin en önemli limanlarından birine sahip olmasına, tarımsal potansiyeline ve jeopolitik konumuna rağmen, Türkiye ihracatında düşük bir paya sahiptir. 2013 yılı itibariyle TR83 Bölgesi toplam ihracatı 735 milyon USD düzeyinde gerçekleşmiş olup, Türkiye toplam ihracatı içindeki payı %0.48'dir.

Bölge ihracatından en önemli payı %60 ile Samsun alırken bölge Türkiye gibi imalat sanayi ihracatında yoğunlaşmıştır. Bölge ihracatının %90'ının imalat sanayi, %6'sının tarım ve ormancılık ve %2.6'sının da balıkçılık sektörü tarafından gerçekleştirilmektedir. Toplamda net ithalatçı konumunda olan Bölge, imalat sanayi ve balıkçılık sektörlerinde net ihracatçı konumundadır.

TR83 Bölgesi dış ticaret açığı vererek net ithalatçı konumunda bulunmaktadır. Samsun, her yıl yüksek tutarda dış ticaret açığı vererek Bölgenin de açık vermesinde başat rol oynamaktadır. 2013 yılında Türkiye'de ihracatın ithalatı karşılama oranı %60 iken TR83 Bölgesi'nde %71'dir. Samsun'da karşılama oranı %51 olup, ilin dış ticaretteki domine edici konumu nedeniyle Bölge oranı da Samsun'a yakınsamaktadır. Bölge ihracatında zaman içerisinde sektör çeşitlenmesinin arttığı, böylece daha çok sektöre dayalı bir ihracat yapısı oluştuğu gözlenmektedir.

Samsun'dan En Fazla İhracat Yapılan 10 Sektör-2015	
Fasıl	Tutar (USD)
Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	74.552.862
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar	56.751.903
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	38.405.537
Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	37.447.539
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	34.511.905
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	30.966.724
Kauçuk ve kauçuktan eşya	12.025.218
Demir veya çelikten eşya	10.554.474
Etler ve yenilen sakatat	10.366.683
Demir ve çelik	10.340.529

Kaynak: TÜİK, 2015

Tablo 6: Samsun'dan En Fazla İhracat Yapılan 10 Sektör

TR83 Bölgesi ihracatında olduğu gibi ithalatında da Samsun başat rol oynamaktadır. Nitekim 2013 yılı itibarıyla TR83 Bölgesi toplam ithalatının %83'ünü Samsun oluşturmaktadır.

TR83 Bölgesi ithalatı ana sektörler itibarıyla değerlendirildiğinde; Türkiye ithalat yapısından farklılaştığı dikkati çekmektedir. Nitekim Türkiye toplam ithalatının %78'i imalat sanayi ithalatı iken TR83 Bölgesi'nde imalat sanayinin payı %30.8 düzeyindedir. Yine Türkiye ithalatında tarımın ve ormancılığın payı sadece %3.1 iken, TR83 Bölgesi ithalatında tarımın ve ormancılığın payı %24.4 gibi yüksek bir düzeydedir. TR83 Bölgesi ithalatında imalat sanayi ve tarımdan sonra üçüncü sırada %23.7 pay ile toptan ve perakende ticaret gelirken, dördüncü sırada ise %21 pay ile madencilik ve taş ocakçılığı sektörü gelmektedir. TR83 Bölgesi ithalatı ana sektörler itibarıyla daha eşit bir dağılım göstermektedir.

Samsun'a En Fazla İthalat Yapılan 10 Sektör-2015	
Fasıl	Tutar (USD)
Demir ve çelik	194.057.668
Hububat	156.144.368
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	117.931.051
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	26.008.048
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	24.533.032
Eczacılık ürünleri	19.465.324
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	15.865.610
Yağlı tohum ve meyvalar, muhtelif tane, tohum ve meyvalar, sanayiide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem	9.999.580
Organik kimyasal ürünler	9.994.842
Canlı hayvanlar	9.246.952

Kaynak: TÜİK, 2015

Tablo 7: Samsun'a En Fazla İthalat Yapılan 10 Sektör

TR83 Bölgesi ihracatında, ihraç pazarlarında ülke çeşitliliğini yıllar itibariyle artırmış ve kırılğanlıklara karşı daha az riskli bir yapıya dönüşmüştür. İthalatta ise tedarik anlamında ülke çeşitliliği azalarak daha az ülkeye dayalı bir yapıya doğru eğilim gözlenmiştir.

TR83 Bölgesi imalat sanayi ihracatında düşük teknolojili ürünlerin payı azalmakta; ihracatta orta yüksek teknolojili ürünlere doğru bir dönüşümün yaşanmaktadır.

TR83 Bölgesi imalat sanayi ithalatı ihracata göre daha yoğun teknoloji ürünleri kapsamakta, başka bir anlatımla TR83 Bölgesi de Türkiye gibi daha düşük teknolojili ürün ihraç ederken daha yüksek teknolojiye sahip ürünler ithal edilmektedir. Ancak Bölge imalat sanayi ihracatı Türkiye geneline göre daha yüksek, ithalatı ise Türkiye geneline göre daha düşük teknolojili ürünlerden oluşmaktadır.

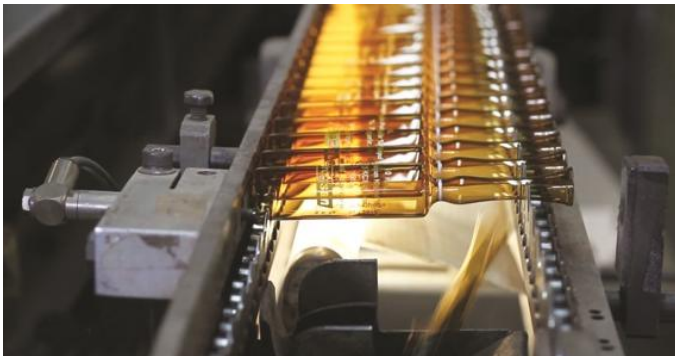
1.6. SAMSUN İLİ YATIRIM ALANLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

Bir yörenin yatırımcılar için çekim merkezi olması ülke ve bölgenin gelişmişliği yanında, kendi özel konum ve koşullarına da bağlıdır. Yerleşim yerlerinin gelişmişlik düzeyi, kendi iç dinamikleri ve/veya kamunun desteği ile şekillenmektedir. Bir yörenin, gelişme dinamiklerini oluşturan unsurlar, genel olarak doğal altyapı, maddi altyapı, kurumsal altyapı ve beşeri altyapıdan oluşmaktadır. Söz konusu altyapılar birbirlerini tamamlayarak geliştiği ölçüde yörenin/bölgenin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi de artmaktadır.

Sosyo-ekonomik gelişmenin büyüklük, yoğunluk ve nitelikleri bir yandan illerin sahip olduğu nüfus, altyapı ve üstyapı donatımlarına, diğer yandan da bunlar arasındaki bileşim, etkileşim ağı, firmalar arası ileri ve geri bağlantılar ile yerleşim yeri faktörlerine bağlı bulunmaktadır. Dolayısıyla, devlet yatırımlarının dışsal etkileri, belediyelerin kent planlaması, meslek kuruluşlarının uyarıcı ve yönlendirici faaliyetleri bir bütün olarak şehirlerin sosyo-ekonomik düzeyini şekillendirmektedir.

Bölgesel veya ulusal gelişmenin sağlanabilmesi, ancak rasyonel kararlar doğrultusunda, üretim faktörlerinin etkin kullanılmasıyla, verimli alanlara, uygun zamanda gerekli yatırımların yapılmasıyla mümkün olmaktadır. Bu noktada “kalkınmanın” temel faktörlerden birini de, tasarrufların yani finansal kaynakların kârlı ve verimli alanlara tahsis edilmesi oluşturmaktadır. Bu amaca hizmet edecek olan TR83 Bölgesi illerinin beşerî ve fizikî kaynaklarının dikkate alınması suretiyle tespit edilen yatırım konularının gerçekleşmesinde, kamu otoritesinin ilgi ve desteğinin özel sektör girişimciliğiyle buluşturulması büyük önem arz etmektedir.

Finansal kaynakların kârlı ve verimli alanlara yönlendirilmesinde ve yörenin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyini artırıcı yatırım projelerinin değerlendirilmesinde ilk adım olan uygun yatırım alanları araştırması önem kazanmaktadır. Uygun yatırım alanları araştırmasında temel amaç, yörenin kısa ve uzun dönemde

beklenen gelişmeleri de dikkate alınarak, yöre kalkınmasına katkıda bulunacak, yöre kaynakları ile uyumlu, iç ve dış talebe yönelik uygun yatırım konularını önermektedir.

Uygun yatırım konuları önerilerinin tespitinde yöresel kaynakların yanı sıra yatırım eğilimi, sektörel yoğunlaşma, sektörel performans, kümelenme analizi gibi farklı teknikler de kullanılmış, tespit edilen yatırım konuları kuruluş yeri faktörleri analizine göre değerlendirilmiştir. Kuruluş yeri faktörleri, belirlenen üretim konusunun belli bir coğrafi konuma yerleştirilmesi durumunda, söz konusu üretim konusunun yatırım ve işletme maliyetleri, satış hasılatı ve sermaye yapısı üzerinde etkili olan tüm konumsal özellikleri kapsamaktadır. Bir yatırım projesinde kuruluş yeri, işletmenin amaçlarına ulaşması için gerekli koşulları yerine getirebilecek özellikleri taşımalıdır. Bu amaca yönelik olarak, kuruluş yerinin belirlenme sürecinde verimlilik, ekonomiklik ve kârlılık şeklinde üç temel ekonomik unsur dikkate alınmalıdır.

TR83 Bölgesi illeri, zengin tarım potansiyeli, ticaret ve geçiş yolları üzerinde olması, tarihi ve kültürel turizm potansiyeli, limanı, sanayi alt yapısı ve verimli topraklarıyla Dünya pazarından daha fazla pay alabilecek potansiyele sahiptir.

Bölgede makine ve teçhizat, gıda ürünleri ve içecek, ana metal sanayi, motorlu kara taşıtı ve römorklar, giyim eşyası, tarım ve hayvancılık, elektrikli makina ve cihazlar, metalik olmyan diğ mineral ürünler sektörleri ihracat açısından öne çıkarken ithalatta tarım ve hayvancılık, atık ve hurdalar, makine ve teçhizat, kimyasal madde ve ürünleri sektörleri önemli pay almaktadır. Bölgede uluslararası kalitede ve standartlarında tek tip/standart

üretim yapılması halinde ihracat pazarlarında rekabet gücüne sahip olacağı öngörülmektedir. Bu bağlamda tarımsal üretimde yeni ürün çeşitlerinin denenmesi, bazı tarımsal ürünlerin öncelikli ihracat olarak öne çıkarılması, yurtiçi ve yurtdışı pazarlara daha etkili hitap edilmesi gerekmektedir. Bu ise Dünya piyasalarına göre rekabete hazır olma ve rekabet üstünlüğüne yönelik çalışmaların hızlandırılması ile olanaklıdır. Yurtdışında rekabet gücünün elde edilmesi ise; işgücü maliyetleri, doğal ve tarihi avantajları ve ürün kalitesinin geliştirilmesi, hammadde fiyatlarının cazipliği, dış piyasa konusundaki bilgi düzeyinin yükseltilmesi, eğitim ile insan kaynaklarının geliştirilmesi, teknoloji kullanma ile artırılabacaktır. Bölge, turizm açısından farklı kesimlere hitap edebilecek zengin turizm varlıklarına sahip bulunmaktadır. Halihazırda yapılan turizm yatırımları ve müzelerin gelecek dönemde daha fazla yerli ve

yabancı turist çekeceği tahmin edilmektedir. TR83 Bölgesi illeri Türkiye ekonomisi içinde gelecekte daha fazla önemli ve öncelikli bir yer elde etmeye adaydır.

Bölge illeri orta vadede arzulan gelişme atılımını gerçekleştirecek kaynaklara ve potansiyele sahiptir. Bu kaynakların harekete geçirilmesi, ortaya çıkacak fırsatların etkili bir şekilde değerlendirilmesi, olası tehditlerin bertaraf edilmesi ve zayıf yönlerin ortaya çıkardığı dezavantajları aşmakla yakından ilgilidir. Var olan fırsatların etkin bir şekilde kullanılması, belirlenen hedefe ulaşmada önemli bir unsur olmakla birlikte, aynı zamanda, bölgenin zayıf yönlerinin sayıca azaltılmasına yardımcı olabilecek, güçlü yönlerinin artmasına ve daha da kuvvetlenmesine katkı sağlayacaktır.

Samsun, tarımı, imalat sanayisi, turizm potansiyeli ve limanı ile Karadeniz Bölgesinin çekim merkezi konumundadır. Bölge, sağlık altyapısı ile de çevre illerinin sağlık talebini karşılayarak, sağlık turizmi açısından önemli bir üs konumuna yükselmektedir. Katma değer in ilde kalması için, verimli topraklarından elde edilen çok çeşitli tarımsal ürün potansiyelinin, birincil ürün satışından ziyade, kaliteli ve standart üretim yapılarak kurumsal firmalarca değerlendirilmesi kaçınılmaz bir gerekliliktir.

Kalkınma Bankası'nın 2014 yılında hazırladığı "Uygun Yatırım Alanları" çalışmasına göre; yapılan değerlendirmeler neticesinde Samsun için 61 yatırım konusu önerilmiştir. İlin doğal, sosyal ve ekonomik koşulları ve potansiyel gelişme eksenleri dikkate alınarak NACE Revize 2 faaliyet sınıflaması bazında dörtlü kırılıma göre belirlenen yatırım konularının kuruluş yeri faktörlerine göre değerlendirilmesi sonucunda şu bulgulara ulaşılmıştır.

Samsun için belirlenen 61 faaliyet alanının 8'i A grubunda, 53'ü ise B grubunda yer almaktadır.

Samsun ili için önerilen yatırım konularının değerlendirme neticesinde aldıkları notlar, ana ve alt faaliyet dallarına göre aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir.

Samsun İçin Önerilen Yatırım Konularının Özet Değerlendirmesi

Ana Faaliyet Alanı	Notu	Faaliyet Sayısı	Faaliyet Adı (NACE Rev. 2)
TARIM	A	4	01.1-Sebze meyve yetiştirilmesi, 01.1-Yem bitkileri (Entegre tesis için), 01.4-Et ve süt besiciliği, 01.4-Et ve Yumurta Tavukçuluğu
	B	7	01.1-Çiçek yetiştiriciliği ve kesme çiçek, 01.1-Organik Meyve ve Sebze Yetiştirilmesi, 01.1-Seracılık, 01.2-Kivi yetiştirilmesi, 01.4-Arcılık ve Bal Üretimi, 01.6-Bitkisel ve hayvansal üretimi destekleyici faaliyetler (Organizasyon),

			03.2-Deniz ve tatlı su ürünleri yetiştiriciliği	
SANAYİ	İmalat Sanayi	AA	1	31.0-Mobilya İmalatı (Büro ve diğer mobilya imalatı)
		AB	17	101-Etin İşlenmesi ve Saklanması ile Et Ürünlerinin İmalatı, 10.3- Sebze ve meyvelerin işlenmesi ve saklanması, 10.5-Süt Ürünleri İmalatı, 10.8-Kakao, çikolata, şekerleme, yöresel hazır yemek, 20.4-Sabun ve deterjan ile temizlik ve parlaticı maddeler imalatı), 22.2- Plastik tabaka, levha, tüp, profil ve plastik inşaat malz. imalatı, 24.2- Çelikten tüpler, borular, içi boş profiller ve benzeri bağlantı parçalarının imalatı, 25.1- Metal yapı malzemeleri imalatı (Metal yapı, kapı, pencere), 25.9- Diğer fabrikasyon metal ürünlerin imalatı, 26.5- Ölçme, test ve seyrüsefer amaçlı alet ve cihazların imalatı, 27.1- Elektrik motorlarının, jeneratörlerin ve transformatörlerin imalatı, 27.2- Akümülatör ve pil imalatı, 27.3- Kablolamada kullanılan gereçlerin imalatı (Fiber optik ve diğer tel ve kablolar), 27.4- Elektrikli aydınlatma ekipmanlarının imalatı, 27.5- Ev aletleri imalatı (Elektrikli elektriksiz), 29.2- Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı, 29.3- Motorlu kara taşıtları için parça ve aksesuar imalatı (Elektrik- elektronik donanımları ve diğer parça ve aksesuarların imalatı)
		BA	1	32.5- Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı
		BB	7	10.2-Balık, kabuklu deniz hayvanları ve yumuşakçaların işlenmesi ve saklanması, 13.9- Diğer tekstil ürünlerinin imalatı (teknik ve endüstriyel tekstillerin imalatı), 22.1- Kauçuk ürünlerin imalatı (lastik ve diğer kauçuk ürünleri), 28.2- Büro makineleri ve ekipmanları imalatı, 28.2- Soğutma ve havalandırma donanımlarının imalatı, 28.3- Tarım ve ormancılık makinelerinin imalatı, 28.9- Tekstil, giyim eşyası ve deri üretiminde kullanılan makinelerin imalatı.
		CB	7	20.6-Suni veya sentetik elyaf imalatı, 21.2- Eczacılığa ilişkin ilaçların imalatı, 26.4- Tüketici elektroniği ürünlerinin imalatı, 27.9- Diğer elektrikli ekipmanların imalatı,

			29.1- Motorlu kara taşıtlarının imalatı, 30.1- Gemilerin ve yüzen yapıların inşası, 30.9- Bisiklet ve engelli aracı imalatı	
	B	2	26.6- Işınlama, elektro medikal ve elektro terapi ile ilgili cihazların imalatı, 32.2- Müzik aletleri imalatı	
	Enerji	B	2	35.1-Elektrik enerjisinin üretimi (Rüzgardan elektrik üretimi ve Biyokütleden elektrik üretimi)
LOJİSTİK	A	2	52.1-Depolama ve ambarlama, 52.2-Taşımacılık için destekleyici faaliyetler (Acente)	
TURİZM	B	6	55.1-5 yıldızlı Otel, 55.1-Butik Otel 55.2-Apart, bungalov, 55.9- Pansiyon ve Özel Yurt, 79.1-Seyahat acentesi ve tur operatörlerinin faaliyetleri, 91.0- Tarihi alanlar ve yapılar ile benzeri turistik yerlerin işl.	
SAĞLIK	B	3	86.1- Hastane hizmetleri (Özel Hastane), 87.2- Zihinsel engellilik, ruh sağlığı ve madde bağımlılığına yönelik yatılı bakım faaliyetleri, 87.3- Yaşlılara ve bedensel engellilere yönelik yatılı bakım faaliyetleri	
DİĞER	B	1	71.2- Teknik test ve analiz faaliyetleri	

Kaynak: Kalkınma Bankası, TR83 Bölgesi Uygun Yatırım Alanları Araştırması, 2014

Tablo 8: Samsun İçin Önerilen Yatırım Konuları

2. YATIRIMLARA YÖNELİK TESPİT EDİLEN SORUN ALANLARI

2.1. Açıklamalar

Samsun'a ilişkin ilgili paydaşların yüksek katılımlarıyla gerçekleştirilen araştırma, analiz ve değerlendirme çalışmaları sonucunda ilin ilgili sektörlerdeki güçlü ve zayıf yönleri ortaya konulmuş, il için fırsat ve tehdit yaratan koşullar irdelenmiştir. Buna ilave olarak ildeki ilgili kamu ve özel kurumlar ile sivil toplum kuruluşlarıyla da temasa geçilerek Samsun'da yatırımlara yönelik sorun alanları tespit edilmiştir. Tespit edilen sorunlar aşağıdaki başlıklar altında toplanmıştır.

İşbirliği Sorunları	Kurumsal Kapasiteye İlişkin Sorunlar	İK & Mesleki Eğitim ile ilgili Sorunlar
Devlet Destekleri ile ilgili Sorunlar	Yatırım Yeri Sorunları	Yatırım Tanıtım ve Destek Süreçlerine İlişkin Sorunlar
Altyapısal Sorunlar	Bürokratik Engeller, Yapı, Yönetim & Mevzuat Problemleri	Diğer Sorunlar

Kurum ve Kuruluş Ziyaretleri

2.2. Tablolar

İŞBİRLİĞİ SORUNLARI		
No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektör
1	Kurumlar arasında karşılıklı tanıma, iletişim, etkili bağlantı kurma, güven eksikliği ve işbirliği sorunları mevcuttur.	Tüm Sektörler
2	Yerinde yatırımlar yapılması ve doğru kaynak kullanımı açısından STK'ların görüşlerinin daha fazla dinlenmesi ve dikkate alınması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
3	Öğretim üyesi ve akademisyenlerden işletmelere danışmanlık yapmak isteyenlere ilişkin danışmanlık vermek istedikleri alanları gösterir katalogların oluşturularak OSB'lere, teknoparklara ve kamu kurumlarına dağıtılması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
4	Öğretim üyelerinin sanayide vakit geçirmelerinin özendirilmesi gerekmektedir.	Tüm Sektörler
5	Ders veren değil proje üreten öğretim üyelerinin avantajlı hale gelmesi gerekmektedir.	Tüm Sektörler
6	Sanayi tecrübesine sahip kişilerin öğretim üyesi olmasının sağlanması gerekmektedir.	Tüm İmalat Sektörleri
7	Üniversiteler sağlık araçlarının geliştirilmesinde öncü rol üstlenmelidir. Tez ve araştırma konuları açılmalı üreticilerin de yeni fikirlerin oluşumuna katılmaları sağlanmalıdır.	Medikal Sektörü
8	Sektörle ilgili yurtdışı araştırmalar yapılarak sanayiciler ile paylaşılmalıdır.	Medikal Sektörü
9	Samsun Limanı hinterlandındaki şehirlerin ileri gelenleri bir araya gelerek iş imkanlarını değerlendirmelidirler.	Lojistik Sektörü
10	Turizm sektöründe kümelenme çalışmaları yapılmalıdır.	Turizm Sektörü
11	Turizm sektörüne yönelik yatırımların turizm stratejileri paralelinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.	Turizm Sektörü

KURUMSAL KAPASİTEYE İLİŞKİN SORUNLAR		
No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektör
1	İşletmelerden gelen eğitim talebi azdır.	Tüm Sektörler
2	İlçelerde stratejik planlama için uygun bütçe ve knowhow bulunmamaktadır.	Tüm Sektörler
3	İl ve ilçelerde yatırımcılara destek olacak personel bulma sıkıntısı yaşanmaktadır.	Tüm Sektörler

4	Arge, inovasyon ve ürün tasarımına önem verilmemektedir.	Tüm Sektörler
5	Ürün standartlarına bağlı üretim ve markalaşma yeterince yerleşmemiştir.	Tüm Sektörler
6	Tarımsal üreticilerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi gerekmektedir.	Tarım ve Hayvancılık
7	İşletmeler halen ağırlıklı olarak aile işletmesi olarak faaliyetlerini sürdürmekte olup kurumsal işletme yapısına henüz geçilmemiştir.	Tüm Sektörler
8	Medikal Sektörü sektör istatistiklerinde ulaşmada güçlük çekmektedir.	Medikal Sektörü
9	İlgili kamu kurumlarında hizmet kalitesi (personel yetersizliği, sahiplenme ve motivasyon düşüklüğü, ödül sisteminin yetersizliği vb.) düşüktür.	Kamu Sektörü

İK & MESLEKİ EĞİTİM İLE İLGİLİ SORUNLAR

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektör
1	Tüm sektörlerde ara eleman ve nitelikli, yetişmiş, kalifiye eleman ihtiyacı bulunmaktadır.	Tüm Sektörler
2	Genç işsizlerin işgücü piyasasına girişte doğru yönlendirilmesi gerekmektedir.	Tüm Sektörler
3	Proje hazırlama, girişimcilik vb. alanlardaki eğitimler ile proje hazırlama destek hizmetlerinde yetişmiş personel eksikliği bulunmaktadır.	Tüm Sektörler
4	İlde girişimcilik ruhu ve ortaklık kültürü tam olarak yerleşmemiş ve gelişmemiştir.	Tüm Sektörler
5	Denetimli Serbestlik Müdürlüğü bünyesindeki hükümlülere yönelik iş becerilerini geliştirici programlar düzenlenmeli, bu kişilerin iş gücüne katılımları sağlanmalıdır.	Tüm Sektörler
6	Turizm sektöründe personel ve öğrenci eğitiminde imkanlar genişletilmelidir.	Turizm Sektörü
7	Tıp fakültesi öğrencilerine yönelik yerli üretimin anlatıldığı programlar tasarlanmalıdır.	Medikal Sektörü
8	İnşaat sektörünün sürdürülebilir kentsel gelişmeyi teşvik edecek şekilde gelişiminin sağlanması gerekmektedir.	İnşaat Sektörü

DEVLET DESTEKLERİ İLE İLGİLİ SORUNLAR

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektör
1	Oda ve Borsa üyelerine finansman desteği sağlanmalıdır.	Tüm Sektörler
2	KOSGEB faiz desteklerinden sadece Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)'na bağlı esnaflar faydalanabilmekte, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği üyeleri bu destekten faydalanmamaktadır.	Tüm Sektörler
3	Destekler hakkında bilgi almada güçlükler yaşanmaktadır.	Tüm Sektörler

4	Proje yazım kabiliyetinin geliştirilmesi gerekmektedir.	Tüm Sektörler
5	Destek veren diğer kamu kurum ve kuruluşlar hakkında bilgi eksikliği bulunmaktadır.	Tüm Sektörler
6	Fon (Finansman) Sorunları (ulusal ve uluslararası fonlara erişim eksikliği) mevcuttur.	Tüm Sektörler
7	Devlet desteklerinin tek elden yönetilmesi gerekmektedir.	Tüm Sektörler
8	Teşvik sisteminde ilçelerin de teşvik yönünden sınıflandırılması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
9	Kalkınma Ajanslarının uygulamalarında farklılıklar bulunmaktadır.	Tüm Sektörler
10	Hibe mekanizmaları tekrar gözden geçirilmelidir. Projeler konunun uzmanları tarafından değerlendirilmeli ve destekler vergiden muaf olmalıdır.	Tüm Sektörler
11	Merzifon İlçesi Havza İlçesi'ne yalnızca 20 km mesafede olmasına rağmen teşvik sistemi bakımından Havza'dan daha fazla teşvik almaktadır.	Tüm Sektörler
12	Samsun teşvik sisteminde daha fazla teşvik edilecek iller arasında yer almalıdır.	Tüm Sektörler
13	Tarım ve Hayvancılık üretimindeki girdi maliyetlerinin düşürülmesi gerekmektedir.	Tarım ve Hayvancılık
14	Terme'de mevcut fındık sanayicileri yüksek bilançolarından dolayı KOBİ dışına çıkmaları nedeniyle Kırsal Kalkınma yatırımı destek projelerinden yararlanamamaktadır.	Tarım ve Hayvancılık
15	Tarım ve hayvancılığa ait desteklerde, yatırımcının başvuruda imar ve ruhsat vs. işlemlerini garantiye almadan işe başlaması nedeniyle uygulamada gecikme ve iptaller yaşanmaktadır.	Tarım ve Hayvancılık
16	Tarıma yönelik desteklerde, kapama meyve bahçelerinde sözleşme tarihleri ile fidan dikim dönemleri uyumlu değildir.	Tarım ve Hayvancılık
17	Tarım ve hayvancılığa yönelik desteklerde, konusunda uzman kişiler tarafından tip projeler geliştirilmelidir.	Tarım ve Hayvancılık
18	Tarımsal desteklerde, hissesiz, kiralık olmayan, ipotek ve şerhsiz arazilere yapılacak yatırımlara destek verilmelidir.	Tarım ve Hayvancılık
19	Hayvancılık desteklerinde tecrübe kriteri aranmalıdır.	Tarım ve Hayvancılık
20	Genç nüfus tarımla uğraşmamaktadır.	Tarım ve Hayvancılık
21	Tarım ve hayvancılıkta yatırım ve işlem maliyetleri yüksektir.	Tarım ve Hayvancılık
22	Tarım ve hayvancılığa yönelik destek mekanizmaları alan yerine, iş ve ürün bazlı olmalıdır.	Tarım ve Hayvancılık
23	Desteklerin kullanımında kırtasiyecilik ve bürokratik süreçler fazladır.	Tarım ve Hayvancılık
24	Döviz kazandıran üretici devletçe teşvik edilmelidir.	Medikal Sektörü
25	Belli bir ciro büyüklüğüne ulaşıncaya kadar vergi muafiyeti uygulanmalıdır.	Medikal Sektörü
26	Türkiye'de üretilmeyen ürünleri ilk üreten ve üretecek olan yerli firmalara vergi muafiyeti ve satın alımlarda öncelik tanınmalıdır.	Medikal Sektörü

YATIRIM YERİ SORUNLARI		
No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektör
1	Çarşamba Ovası tarımına ivme kazandırması adına Çarşamba Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
2	Samsun'da, yerel sanayicinin başka yerlerde yatırım yapmasını önleyecek ve sanayiciyi Samsun'a çekecek büyük ölçekli yatırım alanları bulunamamakta, yeni sanayi parselleri oluşturulamamaktadır.	Tüm Sektörler
3	Terme'de küçük sanayi sitesi ihtiyacı bulunmaktadır.	Tüm Sektörler
4	Terme'de Organize Sanayi Bölgesi ihtiyacı bulunmaktadır.	Tüm Sektörler
5	İldeki OSB'lerde tahsise hazır yatırım arazisi mevcutken, yeni OSB'lerin kurulması yatırımları geciktirmekte ve maliyetleri artırmaktadır.	Tüm Sektörler
6	İmarsız hazine taşınmazları imara açılarak yatırım alanları oluşturulmalıdır.	Tüm Sektörler
7	Milli Emlak Müdürlüğü'nde ilgili personel, iş yoğunluğu nedeniyle yatırım teşvik işine yeterli vakit ayıramamaktadır.	Tüm Sektörler
8	Milli Emlak Müdürlüğü ile Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı arasında irtibat kopukluğu bulunmaktadır.	Tüm Sektörler
9	Milli Emlak Müdürlüğü'ne gelen yatırımcılar proje ile ilgili yeterli bilgiye sahip değildir.	Tüm Sektörler
10	Terme İlçesi Yeşilirmak Ovası tarım havzası içinde bulunduğu için yatırım arazisi tahsisi yapılamamaktadır.	Tüm Sektörler
11	Hazine taşınmazlarının hangi sektör yatırımlarına uygun olabileceği tespit edilmelidir.	Tüm Sektörler
12	Çeşitli nedenlerle (heyelan-sit alanı) imara kapalı alanların daha az yapılaşmayla imara açılması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
13	Şehir merkezindeki tahsisli kamu alanları şehir dışına taşınmalı, terk edilen alanlarda kentin gelişimi için uygun yatırımlar yapılmalıdır.	Tüm Sektörler
14	Serbest Bölgede, arazinin küçük oluşu ve %100 fiziki doluluğa ulaşılması nedeniyle yer tahsisi talebinde bulunan yatırımcıların söz konusu talepleri karşılanamamaktadır. Samsun'da yeni bir serbest bölgeye ihtiyaç duyulmaktadır.	Tüm Sektörler
15	İl merkezindeki küçük sanayi siteleri satıcı ağırlıklı bir yapıya bürünmüş, şehir içerisinde sıkışarak sanayi sitesi vasfını kaybetmiştir.	Tüm Sektörler
16	Hazine taşınmazları yatırımcılara tahsis edilmeye çalışılırken bölge halkı yatırıma karşı olumsuz bakış açısı sergilemektedir.	Tüm Sektörler
17	Yatırım yeri işlemlerini yürüten kurumlar arasında koordinasyon eksikliği mevcuttur.	Tüm Sektörler
18	Hazine taşınmazlarının imarsız oluşu sebebiyle kurumsal yazışmalar yapılması ve bunun süreci uzatması yatırımcının motivasyonunu düşürmektedir.	Tüm Sektörler
19	Vezirköprü'de OSB kurulmalıdır.	Tüm Sektörler
20	Terme'de 2.El motorlu kara taşıtları satıcıları (galericiler) sitesi ihtiyacı bulunmaktadır.	Otomotiv Sektörü
21	İlgili kurumlar taşınmazın yatırıma kazandırılmasına muvafakat vermemektedir.	Eğitim Sektörü

22	İmar planında okul alanı olarak ayrılan taşınmazların özel mülkiyete ait olması kamulaştırma yükünün oldukça fazla olmasına neden olmaktadır.	Eğitim Sektörü
23	İmar planında, okul alanı, park, otopark gibi kamunun ortak kullanımı için düzenlenmiş alanlar 3194 sayılı kanunun 18. Maddesi uygulaması yapılarak DOP'tan karşılanması gerekirken, aynı kanunun 11. Maddesi uyarınca terkin hazineden talep edilmektedir.	Eğitim Sektörü
24	Arsa sınır tespitleri Milli Eğitim Müdürlüğü'nde ölçüm aletleri olmaması nedeniyle Kadastro Müdürlüğü tarafından yapılmakta, bu nedenle yer tespitinde sıkıntılar yaşanmaktadır.	Eğitim Sektörü
25	İmar planında okul alanı olarak ayrılmış taşınmazların bazıları 2B vasıflı olduğundan bu taşınmazlar üzerine okul yatırımı yapılamamaktadır.	Eğitim Sektörü
26	Yatırım yerinin tespitinde imarsız ve tarımsal arazilerin seçilmemesi konusunda hassasiyet gösterilmelidir.	Tarım ve Hayvancılık
27	Sosyal, ekonomik, göç vb. sebeplerden dolayı boş kalan arazilerden milli ekonomi açısından beklenen fayda elde edilememektedir. Bu tür arazilerin müteşebbislerin istifadesine sunulması gerekmektedir.	Tarım ve Hayvancılık
28	Tarımsal alanda faaliyet göstermek isteyip arazisi olmayan şahıslar, hazineye ait araziler hakkında bilgi alma konusunda sıkıntı çekmektedirler.	Tarım ve Hayvancılık
29	Mülkiyeti yasa gereği kendisine kalan mirasçılar, devraldıkları taşınmazların bedelini ödemekte sıkıntı çekmektedirler.	Tarım ve Hayvancılık
30	Tarım alanları parçalı ve kıraçtır.	Tarım ve Hayvancılık

TANITIMA YÖNELİK SORUNLAR		
No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektör
1	Turizmin sosyo-ekonomik katkısı artırılmamaktadır.	Turizm Sektörü
2	İyi uygulama örneklerini incelemek ve güncel tanıtım araçlarını kullanmak suretiyle şehrin tanıtımının yapılması gerekmektedir.	Turizm Sektörü
3	Havza termal kaplıcalarının turizm açısından geliştirilmesi ve tanıtımının yapılması gerekmektedir.	Turizm Sektörü
4	19 Mayıs İlçemizin turizm potansiyeli yeterince değerlendirilememektedir.	Kırsal Turizm Sektörü
5	Atakum'da turizme yönelik yatırım/yatırımcı bulma sorunu yaşanmaktadır.	Turizm Sektörü
6	Samsun'un doğal ve kültürel varlıklarının evrensel olarak tescillenme çalışmalarının yapılması gerekmektedir.	Turizm Sektörü
7	Şehrin tanıtımı bilimsel yöntemlerle tek elden yapılmalı, ana tema belirlenmelidir.	Turizm Sektörü
8	Yerel gıda ürünlerinin markalaştırılması gerekmektedir.	Gıda Sektörü
9	Özellikle mobilya ve gıda alanındaki ürünlerin ihracatını artırmak ve şehrin tanıtımına katkı sağlamak adına devlet destekli olarak Rusya'da büyük showrooms açılmalı ve ürünler sergilenmelidir.	Mobilya-Gıda Sektörü

ALTYAPISAL SORUNLAR

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektör
1	OSB'lere doğalgaz ulaştırılması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
2	Samsun'dan Krasnodar'a, Körfez Ülkelerine ve Büyükşehirlere direkt tarifeli uçak seferi konulmalıdır.	Tüm Sektörler
3	Samsun-Ankara arası yük treni hattı kısaltılmalıdır.	Tüm Sektörler
4	Viking Projesinin Türkiye çıkış ayağı Samsun olmalıdır.	Tüm Sektörler
5	Samsun-Ankara Hızlı Tren hattı tamamlanmalıdır.	Tüm Sektörler
6	Vezirokprü İlçesi ile Bafra İlçemize bağlantı yolunun açılması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
7	Asarcık İlçesi'nin lojistik ve ulaşım imkanları yetersizdir.	Tüm Sektörler
8	İKİS sisteminin kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.	Tüm Sektörler
9	Yatırım bölgeleri için gerekli altyapıların hazırlanması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
10	İldeki en büyük problem planlamadır. Tarım, sanayi ve konut alanlarının, şehrin genişleme alanlarının tespit edilerek planlanması, şehir yerleşiminin planlı bir şekilde yönetilmesi gerekmektedir. Doğu ve Batı çevre yolları açılmalıdır. Büyük şehire yakışacak mega projeler üretilmelidir.	Tüm Sektörler
11	Samsun'da kentsel dönüşüm ihtiyacı duyulmaktadır.	Tüm Sektörler
12	İl merkezinde yeni küçük sanayi sitesi alanları oluşturulmalıdır.	Tüm Sektörler
13	Kelkit Havzası pazarına erişimin ve bölgenin kalkınma katkısı sağlanması açısından Ayvacık Erbaa arasında bir bağlantı yolunun açılması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
14	OSB'lerin ana ulaşım yolları, kanalizasyon, atık su vb. altyapı sorunları çözüme kavuşturulmalıdır.	Tüm Sektörler
15	İlçeler arası raylı sistem projeleri geliştirilmelidir.	Tüm Sektörler
16	Samsun'un tarımsal potansiyelinin harekete geçirilmesi gerekmektedir.	Tarım ve Hayvancılık
17	Sulama projeleri halen tamamlanamamıştır.	Tarım ve Hayvancılık
18	Üretim için altyapı yabancı yatırımcılar da düşünülerek oluşturulmalıdır.	Medikal Sektörü
19	Karma ve medikal OSB içinde serbest bölge alanı oluşturulmalıdır.	Medikal Sektörü
20	Karma ve medikal OSB içinde tıbbi cihaz teknolojileri meslek lisesi için çalışma başlatılmalıdır.	Medikal Sektörü
21	Yeşilyurt MYO bünyesindeki atölyelerin altyapısı geliştirilmelidir.	Medikal Sektörü
22	Şehrin turizm haritası oluşturulmalıdır.	Turizm Sektörü
23	Şehirde bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması için altyapı oluşturulmalıdır. Bu alanda turizme dayalı çalışmalar yürütülmelidir.	Turizm Sektörü

24	Termal tesislerin altyapı ve sağlık personeli yetersizliği bulunmaktadır.	Turizm Sektörü
25	Denize kıyısı olan bir olması nedeniyle Samsun, deniz turizmi ve taşımacılık anlamında yüksek potansiyele sahip olup değerlendirilememektedir.	Turizm Sektörü
26	Şehirde özel bir üniversitenin kurulması teşvik edilmelidir.	Eğitim Sektörü
27	Çarşamba İlçesi'nde bir üniversitenin kurulması talep edilmektedir.	Eğitim Sektörü
28	İlde başı çeken sektörleri destekleyici yan sanayi kapasitesi mevcut değildir.	Otomotiv Sektörü
29	Samsun'daki tersane sahasının eksikliklerinin, özellikle tarama işleminin en kısa sürede tamamlanarak, gemi inşa sanayinin faaliyete geçirilmesi için müteşebbislerin harekete geçirilmesi gerekmektedir.	Gemi İnşa Sektörü

BÜROKRATİK ENGELLER, YAPI, YÖNETİM & MEVZUAT PROBLEMLERİ

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektör
1	Kalkınma Ajansları tamamen ekonomik kalkınmaya odaklanmalıdır.	Tüm Sektörler
2	Mesleki Yeterlilik Belgesi süresinin uzatılması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
3	İşçi ve işverenler arasındaki uyuşmazlıkların giderilebilmesi için Arbuluculuğun zorunlu hale getirilmesi gerekmektedir.	Tüm Sektörler
4	Oda ve Borsalar; kurdukları şirketlerde büyük ölçüde hisse sahibi olmaları nedeniyle, desteklemeler için kabul edilen azami kamu payı oranını geçmekte böylece de kalkınma ajansları, kırsal kalkınma ve KOSGEB desteklemelerinden faydalandırılmamaktadır.	Tüm Sektörler
5	Havza Tarımsal Ürün işleme ve Tarım Makineleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nin Karma OSB'ye dönüştürülmesi gerekmektedir.	Tüm Sektörler
6	İşverenler üzerindeki istihdama yönelik vergi yükünün azaltılması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
7	OSB'lere kamulaştırma yetkisi tanınmalıdır.	Tüm Sektörler
8	Bakanlık merkez teşkilatınca hazırlanarak taşraya gönderilen stratejik eylem planları, taşra teşkilatı ile birlikte hazırlanmalıdır.	Tüm Sektörler
9	Vezirköprü İlçesi kalkınmada öncelikli bölge kapsamına alınmalıdır.	Tüm Sektörler
10	Yönetim ve bürokrasiden kaynaklı sorunlar en aza indirilerek akademisyenlerin sanayi ile bağını geliştirecek düzenlemeler yapılmalıdır.	Tüm Sektörler
11	Havza İlçesi kalkınmada öncelikli bölge kapsamına alınmalıdır.	Tüm Sektörler
13	Bürokrasi ve mahkeme süreçlerinin hantallığı yatırımları geciktirmekte ve engellemektedir.	Tüm Sektörler
14	Yasaların uygulanmasında yetki karmaşası yaşanmaktadır.	Tüm Sektörler

15	Tarım ve Hayvancılık alanında yatırımlar için bürokratik işlemler azaltılmalıdır.	Tarım ve Hayvancılık
16	Fındık ürününü piyasalarda regüle edecek bir kurum bulunmamaktadır.	Tarım ve Hayvancılık
17	Kotasyonda fındık olan borsaların lisanslı depo, ürün ihtisas borsası, spot borsa (WOB) elektronik borsacılık faaliyetleri yoktur.	Tarım ve Hayvancılık
18	Fındıkta tekelleşme yaşanmaktadır.	Tarım ve Hayvancılık
19	Tarımsal ve hayvansal üreticilere 5363 sayılı tarım sigortası zorunluluğu bulunmamaktadır.	Tarım ve Hayvancılık
20	Zirai ürün satışlarında tevsik zorunluluğunun kaldırılması gerekmektedir.	Tarım ve Hayvancılık
21	Samsun'da da son yıllarda önemli bir ivme kazanan kanatlı sektöründe ihracat desteğinin az olması ve tek pazara bağımlılık sektör açısından endişe vericidir.	Tarım ve Hayvancılık
22	Turizm Bölgesi ilan edilmiş Ayvacık İlçesi için stratejik planlama yapılarak, ulusal ve uluslar arası önceliklerin belirlenmesi gerekmektedir.	Turizm Sektörü
23	Belediyeler ticari işletmecilikten çekilmeli ve özel sektörün önü açılmalıdır.	Hizmet Sektörü
24	Medikal sağlık sektörü için planlama çalışması yapılmalı, kısa, orta ve uzun vadeli hedefleri ortaya konarak bir yol haritası çıkarılmalıdır.	Medikal Sektörü
25	İmar problemleri nedeniyle inşaat sektörü durma noktasına gelmiş ve emlak fiyatları fahiş düzeylere yükselmiştir.	İnşaat Sektörü

DİĞER SORUNLAR

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektör
1	Yatırımcıların ilgili bilgilere, hizmetlere şeffaf ve eşit şekilde ulaşılabilirliğinin sağlanması gerekmektedir.	Tüm Sektörler
2	Yapılan yatırımlarda çevre ile ilgili duyarlılık artırılmalı, çıkartılan yasa ve yönetmeliklerin uygulanırılığı denetlenmelidir.	Tüm Sektörler
3	Bankalarda uygulanan ticari kredi faizleri yüksektir.	Tüm Sektörler
4	Terme'de fındık bahçeleri ekonomik ömrünü tamamlamış yaşlı ağaçlardan oluşmakta ve üretici iyi tarım uygulamalarını bilmemektedir.	Tarım ve Hayvancılık
5	Yurtdışından ithal edilen hayvanların karantina süreci çiftçi işletmesinde yapılmaktadır.	Tarım ve Hayvancılık
6	Hayvancılık projelerinde kaliteli ırkların temini kolaylaştırılmalıdır.	Tarım ve Hayvancılık
7	Turizm sektörünün gelişimi açısından, şehirde temizlik çalışmalarına özel önem verilmeli, halk bu konuda bilinçlendirilmelidir.	Turizm Sektörü

3. SORUNLARIN ÇÖZÜMÜNE YÖNELİK HEDEFLER

3.1. Açıklamalar

Tespit edilen sorun alanlarına yönelik müdahale alanları tespit edilmiş ve ulaşılması planlanan hedefler bu bölümde ortaya konulmuştur.

YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK HEDEFLER	YATIRIM ORTAMININ TANITIMINA ve YATIRIMLARIN DESTEKLENMESİNE YÖNELİK HEDEFLER
<ul style="list-style-type: none"> • İşbirliği Sorunları • Kurumsal Kapasiteye İlişkin Sorunlar • İK & Mesleki Eğitim ile ilgili Sorunlar • Devlet Destekleri ile ilgili Sorunlar • Yatırım Yeri Sorunları • Altyapısal Sorunlar • Bürokratik Engeller, Yapı, Yönetim & Mevzuat Problemleri	<ul style="list-style-type: none"> • Yatırım Tanıtım ve Destek Süreçlerine İlişkin Sorunlar

Sorunların çözümüne yönelik hedefler tespit edilirken Samsun'da halihazırda yürütülmekte olan çalışmalar da dikkate alınmıştır. Bazı durumlarda mevcut bu çalışmaların geliştirilmesi hedefin kendisi olarak belirlenmiştir. Örneğin, ilde Kamu-Üniversite-Sanayi Planlama ve Geliştirme Kurulu tarafından yürütülen KÜSİ faaliyetlerinin geliştirilmesi iş birliği sorunlarının çözümüne yönelik bir hedef olarak belirlenmiş bu konuda eylemler tanımlanmıştır. Aynı şekilde ilde yürütülmekte olan kümelenme faaliyetlerinin de geniş anlamda işletmeler ve kurumlar arası kurumsal kapasitenin geliştirilmesine katkı vereceği değerlendirilmektedir.

3.2. Tablolar

No	Hedef	Gösterge
1	Samsun'da Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi	Ziyaret edilen firma sayısı Düzenlenen toplantı sayısı Bilgi notu ve rapor sayısı Katılım sağlanan kurul/komisyon sayısı
2	Sektörel Kümelerin ve Küme Oluşumlarının Desteklenerek İşletmelerin Kümelenmenin Sağladığı Avantajlardan Yararlanmalarının Sağlanması	Geliştirilen proje sayısı Düzenlenen toplantı sayısı Düzenlenen eğitim sayısı
3	Öne Çıkan Sektörlerdeki İşletmelerin Standartlara Bağlı, Katma Değeri Yüksek Ürün ve Hizmet Üretebilmeleri ve Marka Değerine Sahip Olabilmeleri İçin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi	Düzenlenen eğitim sayısı Düzenlenen organizasyon sayısı
4	Samsun Yatırım Destek Ofisi'nin Bilinirliğinin, Bilgilendirme ve Yönlendirme Desteği Sunma Kabiliyetinin Artırılması	Katılım sağlanan etkinlik/konferans sayısı
5	Öne Çıkan Sektörlere Yönelik Nitelikli Personel Yetiştirilmesi	Düzenlenen eğitim sayısı Geliştirilen proje sayısı Düzenlenen organizasyon sayısı Bilgi verilen kişi sayısı
6	Yerli ve Yabancı Yatırımcıların Teşvik ve Desteklerle İlgili Bilgi Sahibi Olmalarının Sağlanması, Süreçleri Kolaylaştırıcı Yönde Teknik Destek Verilmesi	Bilgi verilen kişi sayısı Üretilen doküman sayısı Düzenlenen eğitim sayısı Bilgi notu ve rapor sayısı
7	Yatırım Yeri Üretimini Sağlanması, Hazine Arazileri Başta Olmak Üzere Yatırıma Elverişli Arazilerin Envanterinin Çıkarılması ve Tahsis Süreçlerinin Etkinleştirilmesi	Envanter Sayısı Düzenlenen toplantı sayısı
8	Özel Sektörün Üretken Faaliyetlerini Destekleyecek Nitelikteki Altyapı Yatırımlarına Odaklanması	Bilgi notu ve rapor sayısı
9	Yatırımlara Yönelik Bürokratik ve Hukuki Süreçlerin İyileştirilmesine Katkı Verilmesi	Bilgi notu ve rapor sayısı
10	Samsun'un Yatırım Ortamının Ulusal ve Uluslararası Alanda Etkin Bir Şekilde Tanıtılması ve İlde Öne Çıkan Sektörlere Yönelik Yerli ve Yabancı Özel Sektör Yatırımlarının İle Çekilmesi	Üretilen doküman sayısı Katılım sağlanan konferans, fuar, seminer, toplantı, iş gezisi sayısı
11	Yatırım Öncesi ve Sonrası Süreçlerde Yatırımcılara Destek Verilmesi	Takibi yapılan yatırım teşvik belgeli yatırım sayısı

4. EYLEM PLANLARI

4.1. Açıklamalar

4.2. Tablolar

4.2.1. 2017 Yılı Eylem Planı Gerçekleşmeleri

1. Samsun'da Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi							
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
1.1	Yüksek Planlama Kurulu tarafından 27.06.2015 tarihinde kabul edilerek Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği (KÜSİ) Stratejisi ve Eylem Planı (2015-2018) çerçevesinde, İlde KÜSİ Planlama ve Geliştirme Kurulu tarafından yürütülen KÜSİ faaliyetleri geliştirilecek, bu kapsamda taraflar arası işbirliğini geliştirmeye, ortak çalışma alanlarını tespit etmeye yönelik kurum ve kuruluş ziyaretleri düzenlenecektir.	İşbirliği Sorunları	KÜSİ Planlama ve Geliştirme Kurulu	-	12 Ay	Tamamlandı.	
1.2	KÜSİ çalışmaları hakkında bilinçlendirme ve tanıtım toplantıları yapılarak sivil toplum kuruluşlarını da içerek şekilde daha çok kurum ve kuruluşun çalışmalardan istifade etmesi sağlanacaktır.		KÜSİ Planlama ve Geliştirme Kurulu	-	12 Ay	Tamamlandı.	

1.3	İşbirliği faaliyetlerinin hayata geçirilmesi ve yürütülmesi aşamalarında engel teşkil eden sorunlar ile bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin yer aldığı bilgi notu ve raporlar hazırlanacaktır.		KÜSİ Planlama ve Geliştirme Kurulu	-	12 Ay	Tamamlandı.	
1.4	Mesleki eğitim ve istihdam başta olmak üzere, yatırımları doğrudan etkileyen konularda, İlde düzenlenen kurul ve komisyonlara katılım sağlanacaktır.		OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	

2. Sektörel Kümelerin ve Küme Oluşumlarının Desteklenerek İşletmelerin Kümelenebilmesinin Sağladığı Avantajlardan Yararlanmalarının Sağlanması							
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
2.1.	Mevcut küme (Cerrahi Aletler Sektörü) temsilcileri ile bir araya gelinerek kümenin kurumsal kapasite geliştirmeye yönelik ihtiyaçları görüşülecek, tespit edilen ihtiyaçlar için projeler geliştirilecektir.	Kurumsal Kapasiteye İlişkin Sorunlar	OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	
2.2.	Kümelerdeki işletmelerin yönetim, kurumsallaşma, hukuk, finans, pazarlama, üretim, dış ticaret, markalaşma, arge ve inovasyon vb. alanlardaki destek ve hizmetlerden en kolay şekilde yararlanabilmeleri için bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir.		Samsun TSO, OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	

2.3.	Yenilikçi ve yüksek katma değerli yeni küme oluşumları için (Lojistik, Mobilya, Gıda Sektörleri vb.) ilgili paydaşların girişimcilik, ortak çalışma kültürünün geliştirilmesi ve kümelenme konularında bilgi edinmesi ve eğitim alması sağlanacaktır.		Samsun TSO, OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	
2.4.	Yeni küme oluşumlarına yönelik destekler konusunda (Ur-ge destekleri vb.) ilgili paydaşlara bilgi verilecek, başvuru yapılması konusunda destek verilecektir.		Samsun TSO, OKA	-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği

3. Öne Çıkan Sektörlerdeki İşletmelerin Standartlara Bağlı, Katma Değeri Yüksek Ürün ve Hizmet Üretebilmeleri ve Marka Değerine Sahip Olabilmeleri İçin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi							
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
3.1	Tarım ve hayvancılık alanında faaliyet gösteren işletmelerin kurumsal kapasitenin geliştirilmesi konusunda üreticileri bilgilendirici eğitim ve seminerler düzenlenecektir.	Kurumsal Kapasiteye İlişkin Sorunlar	Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	-	12 Ay	Tamamlandı.	
3.2	İşletmelerin kurumsal kapasitelerini geliştirmelerine yönelik devlet destekleri ve AB kaynaklı fonlardan azami şekilde yararlanabilmeleri için teknik destek verilecektir.		OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	
3.3	Yerel işletmelerin bilgi ve tecrübelerini artırmaya yönelik olarak, yerli ve yabancı uzmanların katılımıyla sektörel organizasyonlar tertip edilecektir.		Samsun TSO, OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	

4. Samsun Yatırım Destek Ofisi'nin Bilinirliğinin, Bilgilendirme ve Yönlendirme Desteği Sunma Kabiliyetinin Artırılması							
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
4.1	Ulusal ve uluslararası yatırımlarla ilgili etkinliklere ve sektörel konferanslara Samsun Yatırım Destek Ofisi olarak katılım sağlanacaktır.	Kurumsal Kapasiteye İlişkin Sorunlar	OKA	20.000	12 Ay	Tamamlandı.	
4.2	Yatırım Destek Ofisi personelinin yatırım destek ve tanıtım konusunda eğitim alması sağlanacaktır.			50.000	12 Ay	Tamamlandı.	
4.3	Ülkemizin ve İlimizin yatırım ortamına ilişkin tanıtımını yapan ilgili kurum ve kuruluşlar ile ortak eğitim ve bilgilendirme programları düzenlenecektir.			-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği
4.4	Samsun Yatırım Destek Ofisi'nin tanıtım çalışmalarında etkililiğinin artırılması amacıyla yeterli sayıda ve yetkinlikte personel sağlanacak ve bu personele gerekli eğitimler verilecektir.			-	6 Ay	Tamamlanmadı.	Bürokratik süreçlerin uzunluğu

5. Öne Çıkan Sektörlere Yönelik Nitelikli Personel Yetiştirilmesi							
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
5.1	İlin turizm potansiyelini değerlendirebilmek ve bu alanda kaliteli hizmet sunabilmek için sektör temsilcileri ile işbirliği yapılacak ve turizm sektörü çalışanlarına yönelik eğitim programları düzenlenecektir.	İK & Mesleki Eğitim ile İlgili Sorunlar	Samsun TSO, OKA	100.000	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği
5.2	Lojistik sektörüne yönelik personel		Samsun	-	6 Ay	Tamamlandı.	

.	yetiştirmek amacıyla, Samsun Lojistik Köy projesi teknik ekibiyle işbirliği geliştirilecek bu alanda eğitim programları düzenlenecektir.		TSO, OKA				
5.3	Cerrahi aletler sektörüne yönelik nitelikli personel yetiştirilmesi konusunda, orta ve yükseköğretim eğitimi verecek kurumların tesis edilmesine destek verilecektir.		OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	
5.4	Mobilya sektöründe ürün tasarımı konusunda çalışacak personel yetiştirilmesi için eğitim programları organize edilecek, projeler retilenecektir.		Samsun TSO, OKA	-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği
5.5	19 Mayıs niversitesi'nde, piyasa ihtiyaçlarına yönelik işgücünün yetişmesi konusunda farkındalık yaratmak ve ğretim yeleri ve gençleri yönlendirebilmek adına kariyer günleri vb. etkinlikler düzenlenecektir.		OM	-	12 Ay	Tamamlandı.	
5.6	Erasmus+ Programının tanıtımı yapılacak, program kapsamında İlde mesleki eğitim projeleri üretilmesi teşvik edilecektir.		OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	
5.7	Mesleki eğitim alanındaki fon kaynakları araştırılacak, ilgili kurumlar ile işbirliği yapılarak bu alanda projeler retilenecektir.		OKA	-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği

6. Yerli ve Yabancı Yatırımcıların Teşvik ve Desteklerle İğili Bilgi Sahibi Olmalarının Sağlanması, Süreçleri Kolaylaştırıcı Yönde Teknik Destek Verilmesi							
No	Eylemler	Yneldeği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekeçe
6.1.	Devlet destekleri ile ilgili bilgilendirme	Devlet	OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	

	toplantıları düzenlenerek yatırımcılar ve İldeki kurum ve kuruluşların bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır.	Destekleri ile ilgili Sorunlar					
6.2.	İl merkezi ve ilçelerde tarım ve hayvancılık alanındaki desteklerin tanıtımı gerçekleştirilecek, desteklere yönelik tanıtıcı dokümanlar üretilecektir.		Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	-	12 Ay	Tamamlandı.	
6.3.	Desteklerden yararlanılabilmesi amacıyla, danışmanlar, işletmeler ve kamu personellerine yönelik proje yazımı konusunda eğitimler düzenlenecektir.		OKA	-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği
6.4.	KOBİler ve KOBİ kapsamında dışındaki işletmelerin yararlanabileceği diğer özel finansman kaynakları araştırılacak taraflar konuyla ilgili bilgilendirilecektir.		OKA	-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği
6.5.	Devlet desteklerinin çeşitlendirilmesine ve uygulama süreçlerinin geliştirilmesine yönelik bilgi notu ve rapor hazırlanacak ilgili çatı kurumlarla paylaşılacaktır.		OKA	-	6 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği
6.6.	DOKAP projesinin tanıtımı yapılacak taraflar bu kapsamda verilecek desteklerle ilgili bilgilendirilecektir.		OKA	-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği

7. Yatırım Yeri Üretimini Sağlanması, Hazine Arazileri Başta Olmak Üzere Yatırıma Elverişli Arazilerin Envanterinin Çıkarılması ve Tahsis Süreçlerinin Etkinleştirilmesi							
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
7.1.	Milli Emlak Müdürlüğü ile Samsun Yatırım Destek Ofisi arasında işbirliği artırılacak,	Yatırım Yeri	İl Milli Emlak	-	3 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği

	yatırım yapılabilir arazilerin envanteri oluşturulacaktır.	Sorunları	Müdürlüğü, OKA				
7.2.	Atıl durumdaki yatırım yapılabilir alanlar için ilgili kurumların muvafakatının sağlanması konusunda Valilik düzeyinde toplantılar düzenlenecektir.		Samsun Valiliği	-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Makro düzeyde yaşanan gelişmeler dolayısıyla gündem oluşmadı.
7.3.	Çarşamba ve Terme İlçelerinde Organize Sanayi Sitesi kurulma çalışmaları takip edilerek, ilgili kurum ve kuruluşlarla irtibata geçilecek, süreçlerin hızlandırılması sağlanacaktır.		Samsun TSO, OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	

8. Özel Sektörün Üretken Faaliyetlerini Destekleyecek Nitelikteki Altyapı Yatırımlarına Odaklanılması							
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
8.1.	İldeki OSB, KSS ve diğer yatırım yapılabilir alanların altyapı sorunları konusunda bir rapor oluşturularak ilgili mercilere sunulacaktır.	Altyapısal Sorunlar	OKA	-	3 Ay	Tamamlandı.	
8.2.	Rusya ve Körfez Ülkeleri gibi turizm ve ticaret potansiyeli taşıyan destinasyonlara Samsun'dan direkt uçuş düzenlenmesi konusunda lobicilik faaliyetleri yapılacaktır.		OKA, Samsun TSO, Samsun Büyükşehir Belediyesi	200.000	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği
8.3.	Doğu ve batı çevre yolu çalışmalarının hızlandırılması için kurumlarla irtibata geçilecektir.		Samsun Büyükşehir Belediyesi	-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği

9. Yatırımlara Yönelik Bürokratik ve Hukuki Süreçlerin İyileştirilmesine Katkı Verilmesi							
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
9.1.	Havza Tarımsal Ürün işleme ve Tarım Makineleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nin Karma OSB'ye dönüştürülmesi için gerekli girişimler yapılacaktır.	Bürokratik Engeller, Yapı, Yönetim & Mevzuat Problemleri	Havza Kaymakamlığı	-	3 Ay	Tamamlandı.	
9.2.	Bürokratik süreçlerin hızlı ve etkili işlenmesini sağlayacak, yatırımcıların maruz kaldığı doğrudan ve dolaylı maliyetleri düşürecek düzenlemelere yönelik çalışma yapılarak Kalkınma Bakanlığı ile paylaşılacaktır.		OKA	-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği
9.3.	Mesleki Yeterlilik Belgesi süresinin uzatılması konusunda talepler ilgili mercilere iletilecektir.		Samsun TSO	-	3 Ay	Tamamlandı.	

10. Samsun'un Yatırım Ortamının Ulusal ve Uluslararası Alanda Etkin Bir Şekilde Tanıtılması ve İlde Öne Çıkan Sektörlere Yönelik Yerli ve Yabancı Özel Sektör Yatırımlarının İle Çekilmesi							
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
10.1.	İlde öne çıkan sektörlere yönelik sektörel içerikli tanıtım dokümanları hazırlanacak, ulusal ve uluslar arası yatırımcılarla paylaşılacaktır.	Yatırım Tanıtım ve Destek Süreçlerine	OKA	50.000	6 Ay	Tamamlandı.	

10.2.	Samsun İli turizm potansiyelinin değerlendirilebilmesi adına şehir pazarlamasına yönelik çalışma başlatılacak, sosyal medya araçları üzerinden tanıtım kampanyaları gerçekleştirilecektir.	İlişkin Sorunlar	Samsun Büyükşehir Belediyesi	500.000	12 Ay	Tamamlanmadı.	Makro düzeyde yaşanan gelişmeler ve engelli olimpiyatlarına yoğunlaştırılması
10.3.	Ulusal ve uluslar arası organizasyonlara ev sahipliği yapılması için adaylık başvuruları yapılacaktır.		Samsun Büyükşehir Belediyesi	-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Makro düzeyde yaşanan gelişmeler ve engelli olimpiyatlarına yoğunlaştırılması
10.4.	Samsun'un yatırım ortamı ve potansiyelinin genel tanıtımı amacıyla, yurtiçi ve yurtdışı konferans, fuar, seminer, toplantı, iş gezisi gibi organizasyonlara katılım ve katkı sağlanacaktır.		OKA	50.000	12 Ay	Tamamlandı.	
10.5.	İlgili kuruluşların mevcut tanıtım faaliyetlerinde, yatırım ortamının tanıtılmasına da yer verilmesi sağlanacaktır.		OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	
10.6.	Samsun'daki ilgili kurumlarla işbirliği içerisinde yatırımcılara yönelik tanıtım programları organize edilecektir.		OKA	50.000	12 Ay	Tamamlandı.	
10.7.	Başbakanlık Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı ile ilişkiler geliştirilecek, kurumun ulusal ve uluslar arası ağından azami şekilde yararlanılacaktır.		OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	

11. Yatırım Öncesi ve Sonrası Süreçlerde Yatırımcılara Destek Verilmesi							
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
11.1.	Yatırımcıların izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idari iş ve işlemleri, ilgili makam ve merciler nezdinde sonuçlandırmak üzere takip ve koordine edilecektir.	Yatırım Tanıtım ve Destek Süreçlerine İlişkin Sorunlar	OKA	-	12 Ay	Tamamlandı.	İzin ve ruhsat takibi yönünde başvuru alınmadı.
11.2.	Teşvik belgeli yatırımların takibi yapılacak, belge alan yatırımcı firma ile iletişime geçilerek yatırımın sağlıklı bir şekilde yürütülmesine destek verilecektir.			-	12 Ay	Tamamlanmadı.	Personel eksikliği
11.3.	Yatırımını tamamlayan firmalar ziyaret edilerek süreçlerle ilgili bilgi alınacak, tespit edilen sorunlar ilgili mercilerle paylaşılacaktır.			-	12 Ay	Tamamlandı.	

4.2.2. 2018 Yılı Eylem Planı

1. Samsun'da Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi					
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
1.1.	Yüksek Planlama Kurulu tarafından 27.06.2015 tarihinde kabul edilerek Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği (KÜSİ) Stratejisi ve Eylem Planı (2015-2018) çerçevesinde, İlde KÜSİ Planlama ve Geliştirme Kurulu tarafından yürütülen KÜSİ faaliyetleri geliştirilecek, bu kapsamda taraflar arası işbirliğini geliştirmeye, ortak çalışma alanlarını tespit etmeye yönelik kurum ve kuruluş ziyaretleri düzenlenecektir.	İşbirliği Sorunları	KÜSİ Planlama ve Geliştirme Kurulu	-	12 Ay
1.2.	KÜSİ çalışmaları hakkında bilinçlendirme ve tanıtım toplantıları yapılarak sivil toplum kuruluşlarını da içerek şekilde daha çok kurum ve kuruluşun çalışmalarından istifade etmesi sağlanacaktır.		KÜSİ Planlama ve Geliştirme Kurulu	-	12 Ay
1.3.	İşbirliği faaliyetlerinin hayata geçirilmesi ve yürütülmesi aşamalarında engel teşkil eden sorunlar ile bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin yer aldığı bilgi notu ve raporlar hazırlanacaktır.		KÜSİ Planlama ve Geliştirme Kurulu	-	12 Ay
1.4.	Mesleki eğitim ve istihdam başta olmak üzere, yatırımları doğrudan etkileyen konularda, İlde düzenlenen kurul ve komisyonlara katılım sağlanacaktır.		OKA	-	12 Ay

2. Sektörel Kümelerin ve Küme Oluşumlarının Desteklenerek İşletmelerin Kümelenmenin Sağladığı Avantajlardan Yararlanmalarının Sağlanması					
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
2.1.	Mevcut küme (Cerrahi Aletler Sektörü) temsilcileri ile bir araya gelinerek kümenin kurumsal kapasite geliştirmeye yönelik ihtiyaçları görüşülecek, tespit edilen ihtiyaçlar için projeler geliştirilecektir.	Kurumsal Kapasiteye İlişkin Sorunlar	OKA	-	12 Ay
2.2.	Kümelerdeki işletmelerin yönetim, kurumsallaşma, hukuk, finans, pazarlama, üretim, dış ticaret, markalaşma, arge ve inovasyon vb. alanlardaki destek ve hizmetlerden en kolay şekilde yararlanabilmeleri için bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir.		Samsun TSO, OKA	-	12 Ay
2.3.	Yenilikçi ve yüksek katma değerli yeni küme oluşumları için (Lojistik, Mobilya, Gıda Sektörleri vb.) ilgili paydaşların girişimcilik, ortak çalışma kültürünün geliştirilmesi ve kümelenme konularında bilgi edinmesi ve eğitim alması sağlanacaktır.		Samsun TSO, OKA	-	12 Ay

3. Öne Çıkan Sektörlerdeki İşletmelerin Standartlara Bağlı, Katma Değeri Yüksek Ürün ve Hizmet Üretebilmeleri ve Marka Değerine Sahip Olabilmeleri İçin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi					
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
3.1.	Tarım ve hayvancılık alanında faaliyet gösteren işletmelerin kurumsal kapasitenin geliştirilmesi konusunda üreticileri bilgilendirici eğitim ve	Kurumsal Kapasiteye İlişkin	Gıda, Tarım ve Hayvancılık	-	12 Ay

	seminerler düzenlenecektir.	Sorunlar	İl Müdürlüğü		
3.2.	İşletmelerin kurumsal kapasitelerini geliştirmelerine yönelik devlet destekleri ve AB kaynaklı fonlardan azami şekilde yararlanabilmeleri için teknik destek verilecektir.		OKA	-	12 Ay
3.3.	Yerel işletmelerin bilgi ve tecrübelerini artırmaya yönelik olarak, yerli ve yabancı uzmanların katılımıyla sektörel organizasyonlar tertip edilecektir.		Samsun TSO, OKA	25.000	12 Ay

4. Samsun Yatırım Destek Ofisi'nin Bilinirliğinin, Bilgilendirme ve Yönlendirme Desteği Sunma Kapiliyetinin Artırılması					
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
4.1.	Ulusal ve uluslararası yatırımlarla ilgili etkinliklere ve sektörel konferanslara Samsun Yatırım Destek Ofisi olarak katılım sağlanacaktır.	Kurumsal Kapasiteye İlişkin Sorunlar	OKA	20.000	12 Ay
4.2.	Yatırım Destek Ofisi personelinin yatırım destek ve tanıtım konusunda eğitim alması sağlanacaktır.			50.000	12 Ay
4.3.	Ülkemizin ve İlimizin yatırım ortamına ilişkin tanıtımını yapan ilgili kurum ve kuruluşlar ile kurumsal iletişim sağlanacaktır.			-	12 Ay
4.4.	Samsun Yatırım Destek Ofisi'nin tanıtım çalışmalarında etkililiğinin artırılması amacıyla yeterli sayıda ve yetkinlikte personel sağlanacak ve bu personele gerekli eğitimler verilecektir.			-	6 Ay

5. Öne Çıkan Sektörlere Yönelik Nitelikli Personel Yetiştirilmesi					
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
5.1.	İlin turizm potansiyelini değerlendirebilmek ve bu alanda kaliteli hizmet sunabilmek için sektör temsilcileri ile işbirliği yapılacak ve turizm sektörü çalışanlarına yönelik eğitim programları düzenlenecektir.	IK & Mesleki Eğitim ile ilgili Sorunlar	Samsun TSO, OKA, STK'lar	100.000	12 Ay
5.2.	Lojistik sektörüne yönelik personel yetiştirmek amacıyla, Samsun Lojistik Köy yönetimi ile işbirliği geliştirilecek bu alanda eğitim programları düzenlenecektir.		Samsun TSO, OKA	-	6 Ay
5.3.	Cerrahi aletler sektörüne yönelik nitelikli personel yetiştirilmesi konusunda, orta ve yükseköğretim eğitim kurumlarının tesis edilmesine ve mevcut kurumların çalışmalarına destek verilecektir.		OMÜ, OKA	-	12 Ay
5.4.	19 Mayıs Üniversitesi'nde, piyasa ihtiyaçlarına yönelik işgücünün yetişmesi konusunda farkındalık yaratmak ve öğretim üyeleri ve gençleri yönlendirebilmek adına kariyer günleri vb. etkinlikler düzenlenecektir.		OMÜ	-	12 Ay
5.5.	Erasmus+ ve diğer fon kaynağı programların tanıtımı yapılacak, İlde mesleki eğitim projeleri üretilmesi teşvik edilecektir.		OKA	-	12 Ay

6. Yerli ve Yabancı Yatırımcıların Teşvik ve Desteklerle İlgili Bilgi Sahibi Olmalarının Sağlanması, Süreçleri Kolaylaştırıcı Yönde Teknik Destek Verilmesi					
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
6.1.	Devlet destekleri ile ilgili bilgilendirme toplantıları düzenlenerek yatırımcılar ve İldeki kurum ve kuruluşların bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır.	Devlet Destekleri ile ilgili Sorunlar	OKA	-	12 Ay
6.2.	İl merkezi ve ilçelerde tarım ve hayvancılık alanındaki desteklerin tanıtımı gerçekleştirilecek, desteklere yönelik tanıtıcı dokümanlar üretilecektir.		Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	-	12 Ay
6.3.	KOBİler ve KOBİ kapsamı dışındaki işletmelerin yararlanabileceği diğer özel finansman kaynakları araştırılacak taraflar konuyla ilgili bilgilendirilecektir.		OKA	-	12 Ay
6.4.	Devlet desteklerinin çeşitlendirilmesine ve uygulama süreçlerinin geliştirilmesine yönelik bilgi notu ve rapor hazırlanacak ilgili çatı kurumlarla paylaşılacaktır.		OKA	-	12 Ay
6.5.	DOKAP projesinin tanıtımı yapılacak taraflar bu kapsamda verilecek desteklerle ilgili bilgilendirilecektir.		OKA	-	12 Ay

7. Yatırım Yeri Üretiminin Sağlanması, Hazine Arazileri Başta Olmak Üzere Yatırıma Elverişli Arazilerin Envanterinin Çıkarılması ve Tahsis Süreçlerinin Etkinleştirilmesi					
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
7.1.	Milli Emlak Müdürlüğü ile Samsun Yatırım Destek Ofisi arasında işbirliği artırılacak, yatırım yapılabilir arazilerin envanteri oluşturulacaktır.	Yatırım Yeri Sorunları	İl Milli Emlak Müdürlüğü, OKA	-	12 Ay
7.2.	Atıl durumdaki yatırım yapılabilir alanlar için ilgili kurumların muvafakatının sağlanması konusunda Valilik düzeyinde toplantılar düzenlenecektir.		Samsun Valiliği	-	12 Ay

8. Özel Sektörün Üretken Faaliyetlerini Destekleyecek Nitelikteki Altyapı Yatırımlarına Odaklanması					
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
8.1.	Samsun Havaalanı'ndan direk ulaşım sağlanabilecek ulusal ve uluslar arası destinasyonların çeşitlendirilmesi konusunda lobicilik faaliyetleri yapılacaktır.	Altyapısal Sorunlar	OKA, Samsun TSO, Samsun Büyükşehir Belediyesi	200.000	12 Ay
8.2.	Doğu ve batı çevre yolu çalışmalarının hızlandırılması için kurumlarla irtibata geçilecektir.		Samsun Büyükşehir Belediyesi	-	12 Ay

9. Yatırımlara Yönelik Bürokratik ve Hukuki Süreçlerin İyileştirilmesine Katkı Verilmesi					
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
9.1.	Bürokratik süreçlerin hızlı ve etkili işlemlerini sağlayacak, yatırımcıların maruz kaldığı doğrudan ve dolaylı maliyetleri düşürecek düzenlemelere yönelik çalışma yapılarak Kalkınma Bakanlığı ile paylaşılacaktır.	Bürokratik Engeller, Yapı, Yönetim & Mevzuat Problemleri	OKA	-	12 Ay
9.2.	İlin yatırımlar konusundaki mevcut durumunu ortaya koyan bilgi notları hazırlanarak Valiliğe sunulacak, yönetime bilgi akışı sağlanacaktır.		OKA	-	12 Ay

10. Samsun'un Yatırım Ortamının Ulusal ve Uluslararası Alanda Etkin Bir Şekilde Tanıtılması ve İlde Öne Çıkan Sektörlere Yönelik Yerli ve Yabancı Özel Sektör Yatırımlarının İle Çekilmesi					
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
10.1.	İlde öne çıkan sektörler için yönelik sektörel içerikli tanıtım dokümanları hazırlanacak, ulusal ve uluslararası yatırımcılarla paylaşılacaktır.	Yatırım Tanıtım ve Destek Süreçlerine İlişkin Sorunlar	OKA	50.000	6 Ay
10.2.	Samsun İli turizm potansiyelinin değerlendirilebilmesi adına şehir pazarlamasına yönelik çalışma başlatılacak, sosyal medya araçları üzerinden tanıtım kampanyaları gerçekleştirilecektir.		Samsun Büyükşehir Belediyesi, OKA	500.000	12 Ay

10.3.	Ulusal ve uluslar arası organizasyonlara ev sahipliği yapılması için adaylık başvuruları yapılacaktır.		Samsun Büyükşehir Belediyesi	-	12 Ay
10.4.	Samsun'un yatırım ortamı ve potansiyelinin genel tanıtımı amacıyla, yurtiçi ve yurtdışı konferans, fuar, seminer, toplantı, iş gezisi gibi organizasyonlara katılım ve katkı sağlanacaktır.		OKA	50.000	12 Ay
10.5.	İlgili kuruluşların mevcut tanıtım faaliyetlerinde, yatırım ortamının tanıtılmasına da yer verilmesi sağlanacaktır.		OKA	-	12 Ay
10.6.	Investsamsun.com internet sitesi kullanıma açılacak, sitenin ve logonun tanıtımı için promosyon çalışmaları yapılacaktır.		OKA	25.000	12 Ay
10.7.	Başbakanlık Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı ile ilişkiler geliştirilecek, kurumun ulusal ve uluslar arası ağından azami şekilde yararlanılacaktır.		OKA	-	12 Ay

11. Yatırım Öncesi ve Sonrası Süreçlerde Yatırımcılara Destek Verilmesi					
No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
11.1.	Yatırımcılar yüz yüze veya telefon yoluyla yatırım teşvik sistemi konusunda bilgilendirilecek, teşvik belgeli yatırımların sayısı artırılacaktır.	Yatırım Tanıtım ve Destek Süreçlerine İlişkin	OKA	-	12 Ay
11.2.	Teşvik belgeli yatırımların takibi yapılacak, belge alan yatırımcı firma ile iletişime geçilerek yatırımın sağlıklı bir şekilde yürütülmesine destek verilecektir.			-	12 Ay

11.3.	Teşvik belgesi kapama işlemleri gerçekleştirilecek, yatırımını tamamlayan firmalar ziyaret edilerek süreçlerle ilgili bilgi alınacak, tespit edilen sorunlar ilgili mercilerle paylaşılacaktır.	Sorunlar		-	12 Ay
--------------	---	----------	--	---	-------